National Library 56253
Gen. Acquisitions Section
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
JAN 26 1978

Second class mail registration number — 1669.

VABA EESTLANE

ILMUB IGAL TEISIPÄEVAL JA NELJAPÄEVAL

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 5 (2448) XXVII aastakäik — Neljapäeval, 19. jaanuaril 1978 — Thursday, January 19, 1978 — Üksiknumbri hind 35 centi

Antitotalitaarne rinne Rahvusvahelises P.E.N.'is

Astuti otsustavalt vastu lähenemiskatsetele N. Liidu Kirjanike Liiduga

42. Rahvusvaheline PEN Kongress toimus 11.—17. dets. Sydneys, Austraalias. Eestlasi esindasid Asta Willmann USA-st, Peeter Lindsaar Sydneyst, — ametlike delegaatidena ja Harri Asi Kanadast; neile lisandusid külalistena pr. S. Asi ja pr. L. Lindsaar ning dr. I. Salasoo Sydneyst, kokku kuus — küllaltki arvukas hulk umbes 250-pealise kongressi taustal 29. maalt.

Eksekutiivi 27-st tööparagrahvist. mahutatud 16-sse hommikupoolsesse tundi, kujunes taas kõige olulisemaks Nõukogude Vene PEN'i asutamise küsimus, millele küllaltki iroonilise kõrvalmärkusena kaasus „Kirjanikud Vanglas Komitee" aruanne oma üha pikeneva nimekirjaga. Kongressi kirjanduslikuks üldteemaks oli „Literatuur, sild Aasia ja Euroopa kultuuride vahel", istungite toimudes pärastlõunati; õhtuti aga rida vastuvõtte, kus delegaatidel võimaldus üksteisega tutvuda ning vestelda..

Auaadress Austraalia filosoofilt

Ava-aadress oli Austraalia tuntuimalt filosoofilt-ajaloolaselt, prof. Manning Clark'ilt. Võttes lähtealuseks lõpulõigu E. M. Forster'i teosest „A Passage To India", mis väidab, et tõeline sõprus eurooplase ja hindulase, s.t. aasialase vahel pole võimalik, rehitses ta läbi kogu inimsoo ajaloo koos kirjandusega, püüdes tõestada, et just läänemaailma kirjandus on juurutanud eurooplasesse veendumuse oma üleolekust, rassivaenulikkuse ja ühe **põhumise teise poolt** — arvamuse, **et vabadus on omane eurooplastele, despotism aga Aasia** maadele, **Vene kaasa arvatud.**

Ühiskondade muutunud öko noomiline põhistruktuur on ent kaasaegses tegelikkuses tõestanud vastupidist nagu seda kogeme Nõukogude Liidus, Hiinas, Kuubal ja Ida-Euroopa vabariikides.

Venelased ei tulnud

Kogunemisele jäid tulemata külaliste nimekirjas esinevad kolm Nõukogude vaatlejat ning ärajäämisest telegrammi teel teatasid veel Bulgaaria, Ida-Saksa ning Ungari, tuues põhjuseks eksekutiivi töökavva võetud kolm dokumenti, nimelt ühe kirja ja kaks deklaratsiooni. Üks lühike, ent kõiki seisukohti kokkuvõttev deklaratsioon kõlas nõnda:

„Allakirjutanud on veendunud, et vajalikud olukorrad PEN Klubi normaalseks tegutsemiseks — vastavalt rahvusvahelistele määrustele, veendumustele, deklaratsioonidele ja tõotustele nagu nad esinevad PEN'i põhikirjas, ei eksisteeri veel Nõukogude Liidus."

Üllatavalt kained ja kindlasõnalised deklaratsioonid olid ilmselt president Llosa ja sekretär Elstobi Moskva reisi tulemused. Isiklikuks kavandet reisplaan, mis Hamburgi konverentsil möödunud kevadel äkki avalikuks tuli ning nii eksekutiivis kui ka maailma ajakirjanduses hukkamõistmist leidis, on toonud mõlemalt rahvusvaheliselt PEN'i esindajalt pikki seletusi nii trükis kui suusõnal, jatkuvalt sellelgi kongressil, kus nad võtsid üha enam vabandava tooni, ilmutades ent ühthoopi ka ohtlikku naiivsust.

Nii lausub president Llosa oma vastuses P. Emmanuelile, et ta ei karda luua PEN Klubi Nõukogude Liidus, uskudes, et liikmeks astuksid koos ametlike häälekandjatega ka iseseisvalt ja teisiti mõtlevad kirjanikud ning nõnda võimalduks viimastel anda hindamatut abi Kirjanike Liidust välistet kolleegidele. Valitsevat autoriteeti ignoreeriv, ainult dissidentidest koosnev klubi saaks aga oma liikmeile otseseks hukatuseks. (!!! — kuis seesugust klubi N. Liidus luuagi ja kuis võiks see saada suuremaks hukatuseks senisest? — a. w.) Jäi arvesse võtmata P. Emmanueli hoiatus, et Nõukogud saaks põhjustama teravaid hõõrumisi, kuna sealne Kirjanike Liit totalitaarse masinavärgi kuuluva tööriistana välistab eranditult oma ringist kõik teisitimõtlevad kirjanikud; lisaks võiks olemasolevad 15 Nõukogude Kiranike Liitu ükshaaval hakata nõudma iseseisva klubi staatust Rahvusvahelises PEN'is, asjaolu, mis hoobilt halvaks täielikult eksekutiivi töö. Seesugust ohtu ignoreerides lõpetas Ilosa oma kõne isevärki kartusega, nimelt, et kui sulgeda uksed läbirääkimisteks N. Liiduga, võidakse Rahvusvahelist PEN'i pidada parempoolseks!

(Järg lk. 7)

Suured lahkarvamised Jeruusalemmas

JERUUSALEMM — Jeruusalemmas algasid uued läbirääkimised Iisraeli ja Egiptuse vahel Kesk-Idas rahu saavutamiseks. Läbirääkimistest võtab osa ka Ühendriikide välisminister Vance, kes taotleb mõlema poole vahel kompromissi saavutamist. Läbirääkimiste alguses selgus, et poolte seisukohtades valitsevad suured erinevused, kuna Egiptuse välisminister Mohammed Kamel nõuab palestiina araablastele iseseisva riigi rajamist, millega Iisrael ei nõustu.

Kekkonen valiti jälle Soome presidendiks

HELSINGI — Soomes valiti suure häälteenamusega presidendiks tagasi 77-aastane Urho Kekkonen. Kekkonen on valitud presidendiks 1956. aastast saadik, kuna teda peetakse heaks diplomaadiks, kes oskab Soome ja N. Liidu vahel sõprussidemeid süvendada. Paljud soomlased kardavad siiski tuleviku pärast, kuna Kekkonen on vana mees ja temale ei ole praegu presidenditoolile ette näha kogenud ja väärikat järglast.

Eesti Vabariigi 60. juubeliaasta sündmuste seeria avas T. E. Selts oma balliga, kus E. V. aupeakonsul I. Heinsoo pidas kõne meie rahva raugematutest nõudeist oma riiklikule vabadusele. Pildil aupeakonsul I. Heinsoo abikaasa Margotiga, nende ees juubeliaastaks valmistatud vimpel.

Foto: Vaba Eestlane

Vanade puhkekodu ehitamine võib alata tänavu

„Eesti Kodu" hüpoteekvõlad peatselt tasutud — Vanade puhkekodu ehitamiseks jääb 500.000 dollarit

Nüüd, kus Eesti Abistamiskomitee suure ehitusprojekti „Eesti Kodu" hüpoteekvõlad on peaaegu kõik Ontario Ühispankade Liidule tagasi maksetud, on Eesti Abistamiskomitee juhatus hakanud informatsiooni koguma oma ehitusprogrammi teise faasi — vanade puhkekodu — teostamiseks, mainib „Vaba Eestlase" sellekohase küsimuse peale Abistamiskomitee ehituskomisjoni liige H. Urm. Vanade puhkekodu jaoks on juba krunt olemas, mis kaks aastat tagasi tehtud hinnangu alusel maksab 400.000 dollarit ning Eesti Kodu ehitusprojektist saadud ülejääk umbes pool miljonit dollarit kavatsetakse rakendada vanadekodu ehitamiseks.

H. Urm mainib, et Eesti Abistamiskomitee sai Ontario Ühispankade Liidult „Eesti Kodu" projekti ehitamiseks laenu 3.500.000 dollarit, millisest summast oli möödunud aasta 31. detsembril veel maksta 99.492 dollarit, kuid milline raha on tegelikult Abistamiskomiteel juba olemas ning seega peaks olema võlg kaetud.

„Eesti Kodus" on aga veel müümata 12 korterit, milledest loodetakse saada umbes 500.000 dollarit, mis läheb vanade puhkekodu ehitamise algkapitaliks.

Sellele lisaks kavatsetakse puhkekodu ehitamiseks reserveerida kolme „Eesti Kodu" maa-alal oleva ehituskrundi müügihind, mis teeb kogusummas umbes 75.000 dollarit. Kui siia juurde lisada veel puhkekodule reserveeritud krunt, mille väärtust hinnatakse 400.000 dollarit, siis peaksid puhkekodu ehitamiseks olema majanduslikult reaalsed väljavaated.

Küsimusele, kas veel müümata 12 korteri realiseerimisega on raskusi, arvab H. Urm,

et esialgu tahetakse neid kortereid siiski müüa eestlastele kuid kui sellest midagi välja ei tule arvestades eesti ühiskonna piiratud liikmeskonnaga,

siis tuleb võibolla hakata otsima võimalusi meie vennasrahvale soomlastele müümiseks.

Kui pärime H. Urmilt, kas tema arvates „Eesti Kodu" projekt on täitnud temale pandud lootused ning kujunenud vaikust ja rahu armastavate vanemate eestlaste keskuseks, siis vastas küsitatu, et ta ühines selle projekti ehitajatega ja teostajatega põhimõtte pärast, soovides esiteks koondada vanemaid eestlasi ja teiseks pakkuda neile abi puhkekodu näol. Esimene osa sellest soovist on täitunud „Eesti Kodu" korterimajade loomise näol ja muljed sellest on positiivsed. „Eesti Kodu" korteriomanikud on selle idee õigeks tunnistanud ja on oma olukorraga rahul.

Teine osa sellest suurest kavast — vanade puhkekodu ehitamine — on veel teostamata, kuid ei ole võimatu, et juba enne 1978. aasta lõppu tegelikkude tööde jõurde on võimalik asuda — kui ei teki ainult meist mitteolenevail põhjuseil ettenägematuid takistusi.

Meeldetuletus

LÕUNA-ONTARIO EESTI NOOREMA PÕLVKONNA

NÕUPÄEVAD HAMILTONIS

TOWN MANOR MOTEL HOTEL'is 28. JA 29. JAAN.

Registreerida: P. Lepson, 67 Garey Ave. Hamilton — tel. 527-3546 või E. Glasser, 34 Glenwood Dr. — tel. 743-2770

Nõupäeva toimkond ja ELK juhatus

Laupäeval, 11. veebr. kell 7.30 õ. Eesti Maja suures saalis

JR 200 34. aastapäevapidu

Pääsmed ainult eelmüügil, tel. 267-7865 ja 489-8564

Soome spordiselts SISU korraldab rõõmsa tantsuõhtu Udora suusatamisvõistluste puhul. Muusika eest hoolitseb

„KAJA" ORKESTER

laupäeval, 28. jaan. kell 8. õ. Finnish Social Clubis, 126 Manville Rd.

Pääsmed $3.—, soome äridest ja kohapealt või Kaukinen, 755-5995

Eesti Liit Kanadas, Toronto Eesti Selts ja Eesti Maja korraldusel loeng

EESTI KEEL EESTI KODUS

Lektor — ERNA LAANEMÄE

neljap., 26. jaan. kell 8 õ. Eesti Majas

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHINGU

25. AASTA JUUBELIPIDU

28. jaanuaril 1978 Eesti Maja suures saalis algusega kell 7 õ.

Avasõna — ksv. A. TOMANDER VR 1/3

Kõne — ksv. H. KORE

Klaveril — PEETER TAMMEARU

BAAR ⊙ EINELAUD ⊙ RIKKALIK LOTERII

Tants G. ILTALI ORKESTRI saatel

Pääsmed $6.—, laudade ettetellimine ksv. M. Veskimäe, tel. 247-9211

KANADA EESTI TEATER 25

Pühapäeval, 5. veebr. kell 3.00 p.l.
MONARCH PARK SECONDARY SCHOOL, 1 Hanson (Danforth—Coxwell)

A. H. TAMMSAARE 100. sünnipäeva ja REIN ANDRE neljakümne-aastase lavategevuse tähistamiseks

A. H. TAMMSAARE näidend

„JUUDIT"

Avasõna — aupeakonsul ILMAR HEINSOO

Lavastus — REIN ANDRE ⊙ Lavakujundus — ARTHUR MIHKELSOO ⊙ Kostüümid — MARTA TIIDO

Osalised — VALVE ANDRE, RITA SUI, HARRI MÜRK, KULDAR PALO, REIN ANDRE, ALEKSANDER LIIPERE, ERNST VÄHI, TOOMAS KLAMAS, ANDRES TRUUVERT, NIKOLAI OAD, PAUL KRISTAL, EDDY KUNGLA j.t. ⊙ KAI KÄÄRID'i TANTSUTRUPP ⊙

NUMMERDATUD PÄÄSMED eelmüügil Eesti Majas — Abistamiskomitee, 461-1344 ja „Meie Elu", 466-0951 ⊙ Poko's Mt. Pleasant, 488-2078 ⊙ V. Andre, 485-7823 ⊙

Uuendage „Vaba Eestlase" tellimine 1978. aastaks!

Hoidke elavana Põhja-Ameerika ainuke kaks korda nädalas ilmuv eestikeelne ajaleht — tellige „Vaba Eestlast"

Tellimiskupong lk. 3

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $30.—, poolaastas $16.— ja veerandaastas $9.—, kiripostiga aastas $48.—, poolaastas $25.50 ja veerandaastas $13.50.

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $32.—, poolaastas $17.— ja veerandaastas $9.50. Kiripostiga USA-s: aastas $53.—, poolaastas $27.50 ja veerandaastas $15.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $62.—, poolaastas $31.50 ja veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

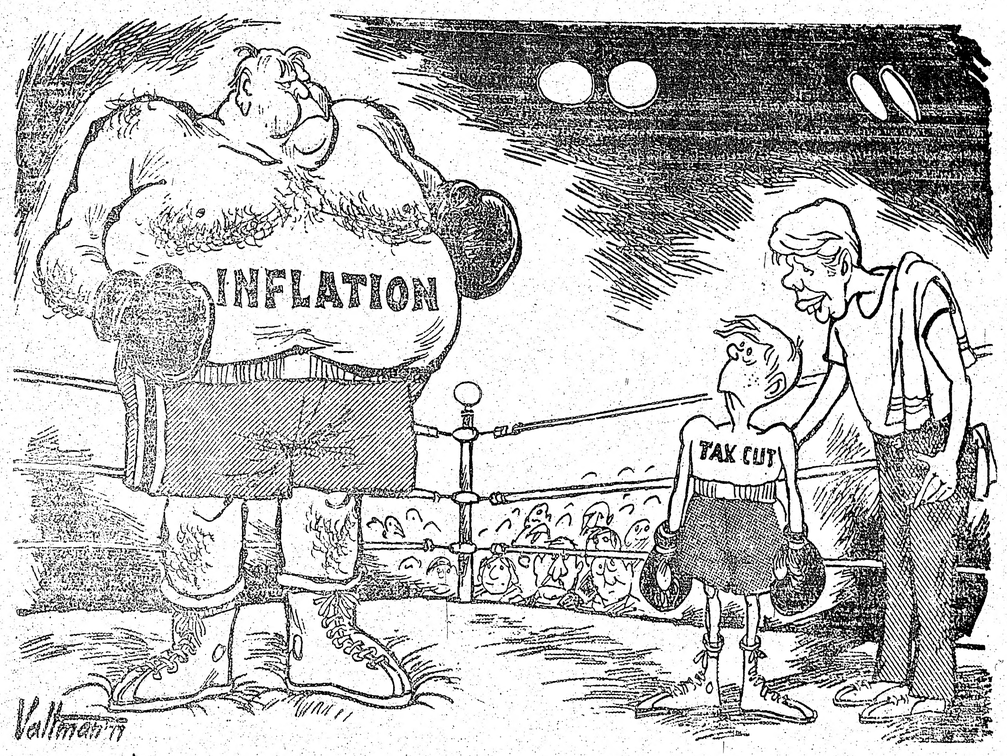

Kriis Itaalias

Itaalia seisab raske sisepoliitilise kriisi keskel, mille lõpptulemusi on praegu raske ette näha. Kristlik-demokraatlikule parteile baseeruv vähemusvalitsus, mille juhiks oli peaminister Giulio Andreotti pani maha oma volitused pärast seda kui parlament keeldus talle usalduse avaldamisest. Andreotti valitsus püsis 18 kuud võimul kommunistliku partei toetusel, kuid kui peaminister keeldus kommuniste valitsusesse võtmast ning nendele riigi juhtimisel suuremaid võimupiire andmast, pidasid kommunistid vajalikuks valitsuse kukutada.

Kommunistliku partei strateegiat Itaalias võib vaadelda kui klassikalist kommunistide võimule pürgimise operatsiooni. Kommunistlik partei, kes väljus viimastest parlamendivalimistest kristlik-demokraatide partei järele suuruselt teise parteina, on arendanud esialgu tagasihoidlikku ja leplikku taktikat, oodates kannatlikult soodsa silmapilgu saabumist võimu haaramiseks. Kommunistlik partei peasekretäri Berlingueri juhtimisel andis kristlik-demokraatide parteile oma tagasihoidliku toetuse, kuid avaldas peaminister Andreottile pidevalt survet valitsuse laiendamiseks kommunistidega.

Andreotti keeldus kommunistidele ministrikohti andmast, arvestades selle sammuga kaasuvate suurte probleemidega ning NATO tulevikuga. Kahtlemata mõjus Andreotti otsusele ka Ühendriikide praeguse valitsuse ja president Carteri muutunud hoiak, kuna Carter ei vaata enam ükskõikselt euro-kommunistide võimupiiride kasvamisele. Seda kinnitab ka tema kohtumine äsjase maailmareisi ajal Prantsusmaa sotsialistide juhi Mitterandiga, kes kurameerib kommunistidega ja loodab nende abil kodanlised parteid võimult tõrjuda.

Eriti suureks mureks Itaalia parempoolsetele ringkondadele ja NATO riikidele on läänerilkide ühise kaitseorganisatsiooni tulevik kui kommunistid peaksid Itaalias valitsuse koosseisu pääsema. Siis läheksid kõik Euroopa kaitsesaladused kommunistide kaudu Moskvasse ja seda silmas pidades on NATO juhtkond juba koostanud kavasid, et katkestada kõigi NATO salajaste plaanide saatmine Itaalia kaitsejõududele kui kommunistidel õnnestub oma tegelasi ministeeriumide juhtideks manööverdada.

Kahtlemata on Itaalia kommunistide juhile Berlinguerile selge Ühendriikide presidendi ja valitsuse muutunud hoiak ning ta on jõudnud otsusele, et ootamise asemel tuleb hakata tegutsema. Selle „tegutsemise" raamides on hakatud organiseerima suuri tänavademonstratsioone, kõnekoosolekuid, streike ja isegi mõrvasid, et avaldada valitsusele survet. Kommunistliku partei lööksalgad on pannud oma mõju maksma mitme suurlinna tänavatel ja politseivõimud on võimetud nende vastu võitlema. Kommunistide rahutuste veskile annab pidevalt ka värsket vett Itaalia vilets majanduslik olukord — inflatsiooni spiraali pidev kasvamine ja tööpuudus, mille vastu valitsus ei suutnud edukalt võidelda.

Antud olukorras arvatakse, et Andreottile tehakse uuesti ülesandeks valitsuse moodustamine ning siis peab selguma, kas kristlik-demokraadid annavad kommunistide survetaktikale järele ja võtavad nad valitsusesse. On arvata, et kommunistid lülitatakse ka seekord valitsusest välja, mis toob kaasa uued parlamendivalimised. Rahva praeguste meeleolude järele otsustades saavad kommunistid nendel valimistel märgatavate kaotuste osaliseks, mis ei vähenda nende mõju mitte ainult Itaalias vaid ka Euroopas. Ning sellele kalkulatsioonile ehitavadki Itaalia parempoolsed, Ühendriigid ja teised NATO riigid üles Itaalia tuleviku.

K. A.

Üleskutse

Eestis vangistatud vabadusvõitlejate ja nende perekondade kohta informatsiooni kogumiseks

Vabadusvõtlejad Eestis taotlevad nende vabaduste ja inimõiguste rakendamist, mis on lubatud kõigile Nõukogude Liidu põhiseaduse ja riikidevahel sõlmitud kokkulepete kaudu. N. Liidu kommunistlik diktatuur keelustab pidevalt nende vabaduste ja inimõiguste rakendamist, vahistab ning karistab vabaduste ja inimõiguste nõudjaid. Ta keelustab ka igasuguse informatsiooni väljasaatmist, mis heidab varju seal kehtivale korrale. Nende hulka kuuluvad teated vabadusvõitlejate vahistamise ja karistamise kohta.

Nagu tunnistajate seletustest nähtud, püütakse okupeeritud Eestis ärahoida turistidega kokkusaamine nelja silma all, et neile ei saaks midagi suuliselt edasi anda. Kirjad tsenseeritakse. Külastusviisadega Eesti külastajaid hoiatatakse, et nad tagasi tulles ei räägiks midagi halba elu kohta N. Liidus ega levitaks teateid vangistatud vabadusvõitlejate kohta. Viimased andmed on aga väga olulised, et Eesti vabadusvõitlejaid väljastpoolt aidata.

Vabadel eestlastel on võimalik rahvusvaheliste organisatsioonide kaudu avaldada survet N. Liidu valitsusele, pidada sidet vangistatutega ja saata nendele kinkepakke. Selleks vabade eestlaste vastavad organisatsioonid vajavad võimalikult tõetruid andmeid vangistatute ja nende perekondade kohta: nimi, vanus, perekonnaseis, vangistuse aeg, selle põhjus, vangla või vangilaagri asukoht, vangistuse kestvus ja andmed vangistatu perekonna kohta. Need andmed tuleks ühel või teisel teel, kasutades ka välismaiseid turiste, võimalikult kiiresti teatavaks teha vabade eestlaste vastavatele organisatsioonidele ja ajalehtedele.

Kanadas kõik informatsioon saata aadressil 958 Broadview Ave., Box 208 Toronto, Ont. M4K 2R6. Informatsiooni sellesse kirjakasti on võimalik asetada ka isiklikult, ilma et see kellegi teise käest läbi käiks.

Kasutage seda võimalust, siis oleme suutelised tõhusalt abistama endiseid ja praeguseid vabadusvõitlejaid Eestis.

EESTIS VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE ABISTAMISE TOIMKOND

Moskva olümpiamängud rahvusvahelise luubi all

Venelased kujundavad mängudest majandusliku ja propagandalise ürituse

Laialdastes ja puudulikult informeeritud ringkondades võetakse järgmiste olümpiamängude läbiviimist Moskvas faktina, ega arvestata üldse teistsuguste võimalustega. Näib, et on ununenud need kriitilised momendid, mis peaaegu oleksid saanud saatuslikuks Montreali mängudele ja seda veel viimasel minutil.

Ainult kaheksa päeva enne Montreali mängude avamist sekkus Kanada peaminister Trudeau muidu sujuvalt kulgenud ettevalmistustesse. Peaminister keeldus Taiwani meeskonnal osa võtmast olümpiamängudest Hiina Vabariigi lipu all ja selle riigi esindajatena. See oli otseses vastuolus olümpiamängude ideega. Põhimõtteks on olnud vaba juurdepääsu võimaldamine olümpiadünna kõigile atleetidele, nende esindajatele ja meedia personalile, kes on selekteeritud rahvuslike olümpiakomiteede poolt. Kompromiss Trudeau ja IOC (International Olympic Committee — Rahvusvaheline Olümpia Komitee) vahel saavutati alles 48 tundi enne mängude avamist.

Hiina Vabariigi meeskonnale olid kokkuleppe tingimused vastuvõtmatud ja kogu Taiwani kontingent pöördus koju tagasi.

Kuna kõikide teiste riikide esindajad ja atleedid olid juba kohal, siis ei jäänud IOC'l üle enam võimalust mängude tühistamiseks või üleviimiseks mõnda teise riiki ja need algasid ettenähtud ajal.

16 Aafrika riigi meeskonda ähvardasid mängusid boikoteerida rassilistel kaalutlustel, milleks andsid põhjust Uus-Meremaa sportlaste eelnenud sportlikud suhtlemised Lõuna-Aafrikaga. Alles olümpiastaadionile marssivate osavõtjate jälgimisel võis olla kindel, kes oli kohal ja kes oli mängudest ühel või teisel põhjusel eemale jäänud.

Olümpiakomitee oli äärmiselt riivatud.

Olümpiamängusid pole kunagi varem kasutatud poliitilisteks eesmärkideks niisugusel määral ega kujul kui see sündis Montrealis.

Kunagi pole olümpiamängudel puudunud niipalju rahvusvaheliselt nimekaid sportlasi. Kunagi varem pole olümpiamängude ideaalid olnud nii suures hädaohus ja korraldajad ning mõttekandjad nii võimetud ja petlunud. Kunagi varem pole olümpiamängudel olnud nii pingelist õhkkonda, mida põhjustas oht ja hirm terroristlike aktide pärast.

Montreali mängude puhul tuli IOC'l lahendada seni ettenähtamatuid kolossaalseid probleeme, millistest enamus olid poliitilised ja uudsed.

Järgnevate, 1980. a. toimuvate mängude asjus on samal komiteel tulnud ja tuleb edaspidi otsustada osa seni veel lahendamata, kuid ka uusi ja järjest üles kerkida võivaid poliitilisi küsimusi.

Neist võivad mõned kujuneda saatuslikuks mängude läbiviimiseks Nõuk. Liidus.

Möödunud kevadel Prahas toimunud olümpiakomitee koosolekul püüti lahendada neist osa. Arutati Hiina esinduse küsimust, Montrealis toimunud mängudest viimasel minutil ära jäänud Aafrika maade karistamist ja ka 1984. a. toimuvate mängude asukohta.

Koosoleku tulipunktiks kujunes ja terava kriitika osaliseks sai Nõuk. Liidu ja teiste Ida-Euroopa valitsuste aktsioonid puht sportlike ideede segamiseks poliitiliste eesmärkidega. Mõisteti hukka valitsuste sekkumist amatöörsportlaste tegevusse ja järjest suurenevat mängude kasutamist äriliseks ja poliitilise profiidi tegemiseks.

IOC liikmete, eesotsas Lord Killanin'iga, seisukohtadest võis selgesti välja lugeda, et komitee on valmis mängude pidamist Moskvas tühistama kui Nõuk. võimud ei lakka mängude käiku segamast.

Lord Killanin on IOC president ja vankumatu olümpiamängude ideede ja ideaalide eest võitleja.

Ikestatud rahvaste esindustel üksikult ja ühendatult on nüüd pühaks kohustuseks võtta oma ülesandeks abistada IOC'd ja koguda üksikasjalikke materjale Nõuk. Liidu valitsuse ja kompartei funktsioonide kohta mängude ettevalmistamisel ja organiseerimissel poliitilise demonstratsioonina. Sinna hulka kuulub KGB personali ettevalmistamine päriselanike ja külastajate vahekordade reguleerimiseks, piiri- ja tolliametnike instrueerimine tõhusama poliitilise järelvalve teostamiseks ning nõuk. kodanike poliitilise hoiaku ettevalmistamine massilise võõra ja juba ette „vaenulikuks" tembeldatud elemendi maale tulemise puhuks.

Teadaolevatest ja üha ilmsiks tulevatest faktilistest materjalidest tuleb pidevalt informeerida IOC'd ja vajaduse korral erinevate spordialade rahvusvahelisi komiteesid kui ka üksikuid rahvuslikke komiteesid.

Eeskätt tuleb aga esile tuua ja selgitada põhjusi, miks olümpiamängude pidamine Moskvas on sobimatu ja ebamoraalne ning hoopis vastuolus olümpiamängude põhimõtetega ja eesmärkidega juba praegu.

Nõuk. Liit püüab mängude korraldamisega luua profiiti kahel rindel, esiteks annab see võimaluse hankida takerdunud majanduse arendamiseks hädasti vajalikku välisvaluutat ja teiseks saavutada propagandalist eesmärki, millest olulisemaks on näidata, nagu oleks Nõuk. Liit õiglaselt ja demokraatlikult valitsetav riik.

Nõuk. valitsus on asunud suurejoonelisele mängude läbiviimiseks vajalike hoonete ja seadmete ehitamisele.

Vastavad eelarved ületavad miljard rubla.

Vaatamata sellele, kui palju Nõuk. Liit on juba kulutanud ja võib veel kulutada, on Rahvusvaheline Olümpiakomitee mängude ideaalide säilitamise huvides valmis neid Moskvast igal ajal välja tõmbama. Olümpiakomiteel ei ole mingisugust majanduslikku vastutust.

Olümpiamängude ideeks on võimaldada vabade inimeste kohtumist aumehelikuks võistluseks spordiväljakul. Ja see on üks osa meie eesmärkidest ja tihedalt seotud inimvabaduste ning -õigustega.

Helsingi kokkuleppest uut hoogu saanud võitlus inimõiguste eest Nõuk. Liidus on põhiline osa meie vabadusvõitluses.

Selles võitluses tuleb kasutada igat relva, mis võiks viia lähemale nendele sihtidele. Igal eestlasel on kohustus selles võitluses kaasa lüüa ja mitte rahulduda ainult sündmuste arengu „jälgimisega".

L. K.

Ameeriklased olid valmis kasutama venelaste vastu aatompomme

OTTAWA — Ottawas tehti avalikuks Kanada endise peaministri Mackenzie Kingi päeviku need osad, mis kirjeldavad poliitilist olukorda pärast Teist maailmasõda. King mainib, et 1947. aastal olid läänerilkide ja N. Liidu vahekorrad Berliini küsimuse pärast muutunud niivõrd pinevaiks, et peeti võimalikuks sõja puhkemist. Inglismaa peaminister mainis sel puhul Kingile, et Ühendriigid on valmis sõja puhkemisel kasutama venelaste vastu aatompomme.

Kommentaarid

Kommunistlikkude riikide vahel on mitmel puhul esinenud suuremaid lahkhelisid nagu seda teame näiteks N. Liidu ja Hiina vahelisi konflikte meenutades. Kuid kunagi ei ole kommunistlikud riigid nii vihaselt hakanud üksteist uhmerdama kui nüüd Kambodzha ja Vietnami piiril, kus toimuvad suured lahingud ja ohvrite arv on mõlemal poolel suur. Saadud andmete kohaselt on ameeriklaste poolt mahajäetud relvadega rikkalikult varustatud vietnamlased vallutanud Kambodzhalt suuri maaalasid ja on valmis isegi pealinna Phnom Penh'i marssima kui see vajalikuks osutub.

Nii kummaline kui see ka on, kuid mõlemad pooled on unustanud kommunistide „pühakirja" Kommunistliku partei manifesti ning selle lõpulause „Kõigi maade proletaarlased ühinege!". Selle asemel, et hakata üksteist abistama ja oma maid üles ehitama, on Vietnam ja Kambodzha hakanud üksteist taga kiusama, piiriäärsetes külades elavaid inimesi mõrvama ning asulaid põletama ja hävitama. Lühidalt: kommunistid käituvad üksteise suhtes, nagu oleks tegemist neetud kodanlastega ja kapitalistidega.

Kambodzha ja Vietnami vahelised verised tülid näitavad, et kommunistidele ei ole midagi püha ning neil ei ole põhimõtteid ja moraaliprintsiipe isegi üksteisega suhtlemisel. Vietnami sissetungi suurte jõududega Kambodzhasse võib seletada väga mitmel viisil, kuid tõenäoliselt on see tingitud samalaadseist imperialistlikest kavatsusist ja oma võimupiiride ja territooriumi laiendamise tahtest nagu seda oli Põhja-Vietnami sissetung Lõuna-Vietnami.

Meil jääb ainult imestada, kus on nüüd kõik Ühendriikide Jane Fonda'd ja teised vaba maailma koidupuhased radikaalid, kes nimetasid Lõuna-Vietnami antikommunistlikku rezhiimi tagurlikuks ning ülistasid Hanoi kommuniste, tituleerides neid „vabastajateks" ja oma rahva ühendajateks. Filmistaar Jane Fonda peaks ka nüüd intervjuusid andma ja kõnesid pidama ning Ameerika rahvale selgitama, miks Vietnami kommunistid tungisid Kambodzhasse, kus ei ole nüüd enam võimul kapitalistid ja ameeriklaste lakeid vaid puhtaverelised proletaarlased, kellede kommunistlikud vägiteod oma rahva hävitamisel on kahtlemata palju suuremad kui Hanoi valitsejatel. Vietnami sissetung Kambodzhasse paljastab järjekordselt kommunismi moraalilangeduse, printsiipide vasesuse ja tõelise olemuse, mida isegi kommunistide suuremad toetajad läänemaailmas selgitada ega vabandada ei oska.

*

Eesti ühiskonnas Kanadas räägitakse palju Quebecist ja sealsetest separatistidest, kellede grandioosne plaan taotleb Quebeci lahkulöömist Kanadast ja provintsi muutmist iseseisvaks prantsuse keelt

(Järg. lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

21. ja 22. jaan. on valvearstiks dr. A. Peters, tel. 766-7611.

Hoogsad ettevalmistused juubeli aastapäevaks

L.-Florida Eestlaste Koondis teeb innukalt ettevalmistusi E. V. 60-nda juubeli aastapäeva väärikaks tähistamiseks. Selleks puhuks on üüritud Miami ja Ft. Lauderdale vahel asuvas Hollywoodi linnas avarad Shriner Clubi ruumid. Aktusekõnelejaks on kutsutud Marylandi osariigist E. Rahvuskomitee liige, tuntud sõnasepp Jyri Kork. Laulu-ansambel ja esinejad on virgasti harjutamas, et olla valmis 24. veebruariks. Aktusele järgneval ballil mängib eestlastele tuntud Casey King'i Band. Toitlustajateks on varutud muulased, nii et rahvuskaaslased saaksid segamatult pidustustest osa võtta.

Kuigi kuludega ei ole kokku hoitud, on pääsme hind kümne dollari piirides. Kõige tundemärkide järgi kujuneb aastapäeva pühitsemine suurejoonelisemaks senistest.

Shriner Club asub Hollywood Blvd ja tee 1-95 ristumise põhja-idapoolsel nurgal. Aktus algab 24. veebruaril kell 6 õhtul.

EESTI SIHTKAPITAL KANADAS
meie ühiskonna teenistuses
Eesti Majas
958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

H. KIRIK
Insurance Agency
KINDLUSTUSED
23 WESTMORE Dr., Suite 200
Rexdale, Ont. M9V 3Y7
Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

kõnelevaks riigiks. Leidub eestlasi, kes võrdlevad Quebeci prantslaste iseseisvuse taotlusi ja Quebeci elanike olukorda eestlaste praeguse olukorraga kodumaal.

Need asjad siiski päriselt nii ei ole. Ehkki prantslased on minevikus teatud määral inglise ülemvalitsuse all kannatanud, on nad viimasel ajal saavutanud oma täieliku kultuurilise iseseisvuse ja omavalitsuse ning hakkavad ka majanduslikul alal kaotatud aega tasa tegema ja anglosaksidele järele jõudma. Kui meie hakkaksime Eesti elu võrdlema Quebeci olukorraga, siis võiksime ette kujutada, et Brezhnevi asemel istub Kremlis eestlane, kes võitleb kõigi vahenditega eesti keele levitamisks „ülemliidulises" ulatuses ja kulutab selleks „vennasvabariikides" sadu miljoneid rublasid. Ning poliitbüroo ja valitsuse koosseisus on pooled eestlased ning valitsus ja partei hoolitsevad kõigiti selle eest, et eestlased saaksid endile parteis ja valitsuses juhtivate ja mõjuvõimsate ametnike kohad.

Eeltoodud võrdlus on võibolla teatud määral liialdatud, kuid selles peitub siiski tõetera. Eelkõige ei saa meie unustada, et Quebeci elanikud elavad vabas demokraatlikus riigis ning et neile kuuluvad kõik inimõigused, kaasaarvatud endale parlamendi ja valitsuse valimine, ja isegi Kanadast lahkulöömine. Eesti on praegu täielikult okupeeritud riik, kus eestlastel endil pole midagi ütelda ega planeerida, vaid kõik käsud ja korraldused tulevad Kremlis valitsevatelt venelastelt.

Nii-siis — mõningaid kaudseid võrdlusi Quebeci ja Eesti suhtes saame teha, kuid põhiliselt istume siiski eripaatides ja vastavalt sellele tuleb meil suhtuda ka Quebeci separatistide Kanadast lahkulöömise püüdlustesse ja propagandasse.

AMI

KÕIKIDEKS KINDLUSTUSTEKS
H. LATER & CO. Ltd.
"INSURANCE"
1482 Bathurst St., 4 kord (Bathurst—St. Clair)
Telefon kontoris 653-7815 ja 653-7816

TOETAGE MEIE VABADUSVÕITLUST
oma panusega
EKN-ule Kanadas!
958 Broadview Ave.,
Toronto, Ont.
M4K 2R6

Pioneeridena Kanada ürgmetsas

Kui 30 aastat tagasi saabusid Kanadasse esimesed eesti „tammiraiujad"

12. detsembril möödus 30 aastat, kui üks varajane immigrantide transport 16 eesti noormehega (Kanne, Kiviste, Luksepp, Maimets, Meier, Munk, Paabstel, Peet, Sammler, Sermat, Toop, Tralmann, Hubel, Hunnius, Jostman ja Jõeveer) saabusid Saksamaalt Halifaxi. Nad olid esimesed keda saadeti Hydro tammide ehitamisele Ontarios. Allpool kirjeldab üks saabunuist — Vello Hubel — oma mälestusi nendest „pioneeripäevadest".

1947. aasta sügistorm möllas Põhja-Atlandil raugematult. Ameerika sõjaväe transportlaev „General Sturgis" võitles hiigel-lainetes läänekursil Ameerika mandri suunas. Alles hiljuti oli ta tagasi koju toimetanud rõõmsaid sõja võitjaid, nüüd aga oli laadungiks toores tööjõud — DP-id — teel uue maailma tundmatuile radadele. Laev rappus, nagu tahtes veel viimast välja võttä nendest sadadest paljukannatanud hingedest.

Poolakad vandusid, aga panid hästi vastu, ukrainlased istusid oksepotid ees, lätlased manasid ja eestlased vaikisid trotsivalt.

See tormisõit ajas lähema mineviku pildid peaaegu segamini: Kanada komisjoni ette minek, põhjalik arstlik läbivaatus, musklite katsumine ning eksamineerijate heameel kui seletasime, et oleme kogu oma lühikese eluaja ainult teinud metsatööd. Kes saab unustada seda pikka ootamist, neid sadu marineeritud heeringaid mis seal siis ära söödi ning neid kuldkelli, mis käest kätte käisid „21" partiides.

Pärast jaatavat vastust kanadalastelt korraldasime veel Heidelbergis pillerkaare, millele kulutasime poole oma väikesest varandusest ja siis läks reisiks rongil Bremenhaveni poole.

Enne sinna jõudmist võeti meid rongilt maha ning paigutati vilets satesse kasarmutesse ühel endisel Põhja-Saksamaa lennuväljal, et laeva oodata.

Igapäevaseks soojaks toiduks oli lahja maisisupp ning kasarmuis kütet polnud. Magasime neljakesi ühes voodis, et sooja saada. Teisel ööl kukkus voodi kokku. Siis otsustasime midagi ette võtta (võib veel tõbiseks jääda, enne kui jõuad sinna tõotatud maale!). Läksime alla linna ning üürisime toad kohalikus Wirtsaftis. Müüsime oma ülejäänud poole vähesest varandusest jugoslaavia laagris, mille eest saime terve tapetud seapõrsa, paar pudelit viina, saia ning mõningad vorstijupid. Saksa kõrtsmik hoolitses hästi meie eest, kuna sigaretipakke oli meil küllaldaselt — kõige parem valuuta sel ajal. Nii elasime mugavat, sooja elu üle kahe nädala.

Siis tuli sõna linnaäärsest transiitlaagrist, et peame minema Bremenhavenis ootavale laevale.

Varsti tüüriski laev lõuna poole, jättes Doveri valged kaljud starbordi, ning suunas lõpuks oma nina Atlandi tormavaisse laineisse.

Ühel keskpäeval, pärast 12 päevast tormis rabelemist tundsime värsket metsade lõhna — ja näe, seal paistiski valkjas rannaviirg — tõotatud maa, Kanada!

Halifaxis oli talv täies hoos, lumehelbed liuglesid rõõmsalt kui 12. detsembril maabumis-sillalt alla tulime. Maabumisluba tembeldati ja siis asusime vanadesse Pullman vagunitesse.

Tänase kirjutise autor ja praegune Kanada Kunstiakadeemia liige Vello Hubel 1948.a. suvel Kanadas Stewartville tammi ehitamisel Madawaska jõel.

Rong jõnksutas läbi öö, hommikul nägime lumiseid Maine osariigi külakesi ja inimesi värvirikastes talveriietuses. Good morning, America! Õhtuks jõudsime Montreali, kus nägime perroonil uhkeid kasukaid. Kesköö jatkus meie reis läänepoole. Olime metsatöö asemel määratud nüüd „Haidrosse". Varsti selguski, et meist pidid saama nn. tammiraiujad (nii nagu Arvi Kork on seda kirja pannud).

Varahommikul peatas rong ürgmetsas, anti veel hea Kanada „breakfast" ning siis sammusime läbi lumise metsa, miil või kaks meie uue kodu — suure konstruktsioonilaagri suunas.

Külm oli paras jagu ning meie lähem tulevik nägi välja väga karge, vastandina Heidelbergi rõõmsale ja kergele elule.

Kohe kui oma kompsud olime ära pannud barakkidesse, viidi meid riietepoodi, kus anti avanssi, et saime osta vajalikud soojemad vatid selga. Mõningad meie poistest ei tahtnud hakata kohe kulutama ja nii seisid terve talv ülevail kaljudel päevast-päeva ja loodetuul puhus läbi õhukeste DP-pükste. Arvasime, et ega kevadeks nendest poistest palju asja enam ei ole — aga, ei midagi, nüüd on neil täiskasvanud lapsed ja rahagi pangas — ja haiguspäivi viimase 30 aasta jooksul pole ka palju välja võetud.

Olime rakendatud suure jõujaama tammi ehitamisel Rolphtonis, Pembroke'i ja Mattawa vahel Ottawa jõel. Alguses tuli kaljud lõhkuda, siis aluseid rajada. Kevadpoole algas tsemendivormide ehitamine ning siis suuremõõduline tsemendi valamine. Töö algas kell 7 hommikul, lõppes kell 6 õhtul — tund lõunaks. Algasime 60-sendise tunnitasuga. See talv tundus väga külmana, loodetuul püherdas kaljudel ning ulus barakiahju metallkorstnas. Ja kevad oli veel väga kaugel.

Meie väike eestlaste grupp majutati kõik ühte barakki. Olime neljakesi ühes nurga-toas. Õhtul võtsime riided ja panime kõik ühte hunnikusse.

Hommikul, kes esimene oli voodist väljas, sai parema ja suurema valiku, viimane pidi aga terve päev külmetama kehvema riietusega.

Soomlased tulid kohe sõprust tegema. Olid küll natuke punase jutuga, aga kutsusid nende poolt vastehitatud sauna. Hea ta oli — pärast kahte, kolme aastat sai korralikult jälle vihelda. Jõuluks olime puhtad poisid. Tõime isegi kuuse tuppa. Pühad olid päris vaiksed, harjusime olukorraga ja ümbrusega. Tihti mõtted jooksid tagasi üle Atlandi koduste juurde. Oleks nii tahtnud neile jõulukaarti saata, neid tervitada ning ütelda, et oleme nüüd siin üle lombi ja OK!

Muidu oli laagrielu päris vaikne, aga vahel läks mürgliks. Põhjuseks oli, et meie laagris elas 3000 tursket nooremat meest ja ainult 25 naist, kes töötasid köögis. Naised arvasid, et oleme uued ja huvitavad ning head suhted hakkasidki arenema nende ja uustulnukate vahel. See loomulikult ei meeldinud sugugi vanadele olijatele ja siis läks päris madinaks. Madistasime paar korda prantsuse-kanadalastega, siis tegime raha, kirusime koos naisi, kui kurjajuuri ning saime isegi sõpradeks.

Aegamööda harjusime oma saatusega, veetsime 10 tundi päevas väljas kalju peal. Söögiisu oli võratu — 10 viinerit ja siis veel 2 seakooti polnud eriline rekord pärast pikka tööpäeva. Lühikesel jõudeajal loeti ajakirju ja vesteldi sellest ja teisest ning tehti tulevikuplaane. TV-d siis ju polnud veel.

Kevade poole tulid uued transpordid ja uued näod. Suve nädalalõpud olid täis nooruse rõõme. Sügisel hakkasime kraavidest või tsemendivormidest välja ronima, et asuda õnne otsimisele suuremates linnades, nagu Toronto.

ESTO MUTUAL FUND, LTD.
Aktsia hind reedel, 13. jaan. $5.36
Walwyn Stodgell, Cochrane Murray Ltd
145 King St. W., Room 1900
Toronto, Ont. M5H 1J8.
Telefon päeval 364-1131
õhtul 925-6812

© Svenska Cellulosa AB Rootsis nimetas Rein Rummeli oma metsaosakonna abidirektoriks ja uue küttepuidu toorainete osakonna juhatajaks.

© Ülo Lepik, kes on neuroloogia professoriks ja langetõve laboratooriumi juhatajaks Minnesota ülikoolis Minneapolises, võttis koos abikaasaga osa VI rahvusvahelisest neuroloogide kongressist Amsterdamis. Ta esines kongressil ka loenguga.

GM
REIN KOPPEL
CHEVROLET • OLDSMOBILE
ROBERTSON MOTORS LTD.
1555 DANFORTH AVENUE
TORONTO, ONT. M4J 1N7
TELEFON 466-1135

Lüürilist klaveritõlgitsust

Mai Onno eksootilist maalikunsti

Pühapäeva õhtul toimus St. Lawrence Centre Town Hall'is EKK Kontsertbüroo kolmas talvise hooaja seeriakontsert koos Eesti Kunstide Keskuse kujutavkunsti näitusega. Muusikalises osas pakkus Arvi Sinka klaverimuusikat, kujutavkunstilises osas pakuti Mehhikos elava eesti kunstniku Mai Onno kunstiloomingut. Johtuvalt teisest, samale päevale asetatud kontserdist ja külmas ilmast, oli osavõtt kontserdist kurvakstegevalt väike, umbes 100 truud muusikasõpra.

Kujutavkunstilises osas oli Mai Onno õlimaalide, pastell- ja tushijoonistuste näitus. Kokku 16 tööd jätsid küllaltki ülevaatliku pildi kunstniku loomingust. Viis õlimaali, poolabstraktsed tööd sissepeidetud looduspildiga, viis pastellmaali valguse ja eksootilise looduse elementidega ja kuus õhuliselt õrna tushijoonistust.

Õhtu avas ja andis lühikese ülevaate EKK kunstilise valikkomitee liige Mall Puhm. Ta andis lühikesi eluloolisi andmeid kunstniku kohta, kes on sündinud 1934, elas ja õppis Londonis, Ont., abiellus 1962. a. sakslasest kujuriga, on saanud auhindu, on korraldanud palju näitusi ja ta töid on mitmeis erakogudes.

M. Puhm ütles, et kõige meeldivamad on pastellid, mis säravad Mehhiko valgusest ja loodusest. Need on tehtud aastail 1973—75 ning neis on märgata stiilimuutust, jooned on jäänud rahulikumaks. Tushijoonistused on viimistletud ja kujutavad stiliseeritud taimi. Õlis puudub mõnikord värvipuhtus, kuid on näha puhaste toonide poole minekut. Näitus jääb avatuks kaheks nädalaks, misjärel tööd jäävad müügile Tartu Colleege'is olevasse Kunstitarre.

Arvi Sinka klaveriõhtu asendas haigestunud viiuldajat Hans Bauerit. Varem saatjaks ettenähtuma, pidi ta nüüd iseseisva kontserdi andma, näidates Toronto eestlastele oma tehnika meisterlikkust klaveri käsitlemisel, jättes kuulajaile meeldiva, kaasahaarava ja lähedase lüürilise interpretatsiooniga loojaisiksuse mulje, kes oli nagu meedium, kelle kaudu komponisti muusika voolas klaverist välja „puhta muusikana".

Kava algas Rameau veidi monotoonse „Gavotte with variations", järgnes Haydni sonaat ja selle järel ta astus järgmise helitööga Ameerika rahvalaulu ja -muusika elementidele loodud Barberi „Excursions" maailma, viies kuulaja läbi „Boogie", „Blues", cowboy laulu „Barn Dance" juurde. A. Sinkal on olnud tugev huvi kaasaegse muusika vastu, ta on võtnud osa sellistest kursustest Euroopas ja ilmselt käsitles ta huvitava näitena ka viimast helindit.

Teine poolaeg algas Tubina „Süit eesti karjaseviisidest". See 1959. a. loodud töö oli esmakordselt Torontos esitamisel ja näitas helilooja oskust kuidas tuttavaist elementidest ja viisidest suurem seitsmeosaline süit komponeerida. Järgnesid kaks Lizsti etüüdi Paganini motiividel, Chopini vals ja ballaad. Nende tuttavate helinditega ja suurepärase lürismiga oma tõlgenduses ta lõpetas ligi paaritumnilise kontserdi. Pärast lillede ja rohke aplausi saamist, ta esitas veel kaks lisapala, ühe bandzho-imitatsiooni ja teise Chopini helitöö.

VABA EESTLANE

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$30.—	$32.—
Poolaastas	$16.—	$17.—
Veerandaastas	$ 9.—	$ 9.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$48.—	$53.—
Poolaastas	$25.50	$27.50
Veerandaastas	$13.50	$15.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $62.—, poolaastas $31.50, veerandaastas $16.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:
VABA EESTLANE
P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont.
M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „ ... “ 197 .... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshekiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

RAHUILMA LAHKUNUD

OLEV KÜBARSEPP'a

leinavad kurbuses

ABIKAASA
TÜTRED
TÜTRETÜTAR
ja VÄIMEES

ARMAST KSV., VABADUSSÕJA VETERANI

ANTON KASEMETS'a

mälestab sügavas leinas

TORONTO EESTI VÕITLEJATE ÜHING

RELVAVENDI

JOHANNES ALLAS't

surnud Torontos

VOLDEMAR MAHLAKASK'e

surnud Rootsis

mälestavad

SOOMEPOISID

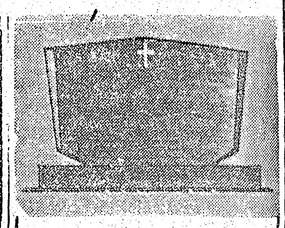

HAUAKIVID
Eesti ettevõte
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(Davisville & Eglinton vahel)
487-2147, õhtuti 447-1206
Nigul Virro

ARMAST LAHKUNUD

OLEV KÜBARSEPP'a

mälestavad

L. LUIDE abikaasaga
IDA PART

ARMAST

OLEVIT

mälestavad kurbuses

IRJE-ANN, PIILU
ja KALLE

ENDIST TALLINNA MEREKOOLI ÕPETAJAT

IMANT SIIMER'it

mälestab

EESTI KAUBALAEVASTIKU JUHTKONNA KOONDIS TORONTOS

Eestlaste poolt eelistatud ja traditsiooniliseks kujunenud

MATUSEMAJA

Matusemaja on üle 106 aasta teeninud Metropolitan Torontot sama perekonna poolt väljakujunenud traditsioonidega.
Moderniseeritud avarad ruumid, kvalifitseeritud personal ja küllaldaselt parkimiseruumi.

Väärikas teenimine

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOMES LTD.

467 Sherbourne St, Toronto 5, Ont.
Telefon 924-1408

Kol. V. V. Savonen surnud

Soomes suri viimane neist kolmest soome ohvitserist, kes olid lõpetanud Eesti Kõrgema Sõjakooli, kolonel Väinö V. Savonen. Teised kaks, JR 200 ülem kolonel Eino Kuusela ja kolonel Matti Ropponen on juba varem surnud. Savonen suri 3. detsembril Helsingis 76-aastasena pärast rasket ja pikaajalist haigust.

Kolonel V. V. Savonen on sündinud Turus 17. detsembril 1900. Juba gümnaasiumiõpilasena võttis osa 1918. a. Soome vabadussõjast ja 1919. a. Aunuse vabadusvõitlusest Ida-Karjalas. Pärast Soome Kadetikooli lõpetamist 1922. a. alustas ta elukutselise ohvitseri karjääri, teenides Laadoga rannakaitse suurtükiväes, hiljem peastaabis ja Viiburi õhukaitserügemendis.

Kol. Savonen sooritas Eesti Kõrgema Sõjakooli kursuse 1931—34. Soome Talvesõjas 1939—40 ja Jätkusõjas 1941—44 võitles ta Karjala Kannasel pataljoniülemana kuni 1944. a. jaanuaris määrati ta JR 200-sse, esialgul väljaõppekeskuse ning hiljem pataljoniülemaks, ohvitseridekooli ülemaks ning rügemendiülema kohustuste täitjaks.

Pärast sõda oli Savonen sõjaväeringkonna ülemaks ning bürooülemaks peastaabis. Pärast erruminekut oli ta pikemat aega kindlustusselts „Pohjola" esimeseks harukontorite inspektoriks.

Kolonel Savonen oli Soomes võidelnud eesti sõdurite keskel populaarseks kujuks. Seda mitte ainult ta eesti keele valdamise tõttu, vaid et ta paremini, kui mõnigi teine hoolitses sõdurite heaolu eest. Kolonel Savonen oli siiras ja ustav Eesti ja eestlaste sõber, kes jälgis kuni oma elu lõpuni suure ja elava huviga nii oma endiste eestlastest relvavendade, kui kogu Eesti rahva saatuse käekäiku nii kodumaal kui ka paguluses.

OMA KAASTÖÖLIST

PAUL KULASALU

mälestab

VABA EESTLANE

Asutakse Jõekääru laste suvekodu moderniseerima

Tuluõhtu suvekodu korrastamiseks — Noorema generatsiooni vanemad on asunud oma kohustusi täitma

Möödunud aastal toimus Jõekääru Lastevanemate Komitee korraldusel omavaheline tuluõhtu, mis niivõrd hästi õnnestus, et andis sel aastal julguse suurema avaliku õhtu korraldamiseks. See toimub reedel, 3. veebr. Tartu College'i ruumes, millest lastevanemate komitee esinaine Mai Rooneem ja Reet Altosaar meie lugejaskonnale informatsiooni andsid.

Jõekääru Lastekodu Lastevanemate Komitee moodustati juba lastekodu asutamise alul, aga pole vahepealsete aastate jooksul oma tööd jätkanud, kuna esinevaid probleeme on korraldanud T. E. Naisselts, kes on Jõekääru Lastekodu omanik.

Eelmisel aastal siiski elustati jälle lastevanemate komitee, et kaasaaidata lastekodu majandamisele, esimesena just selle korrastamisele, kuna aastate jooksul on ehitused tublisti vananenud ja vajavad remonti, kuid on vaja ka teatud osas uuendusi.

Nende uuenduste tegemiseks ongi vaja majanduslikku alust ja seda loodetakse saada nimetatud tuluõhtuga. Otsene eesmärk on seekord abistada T. E. Naisseltsi siseklosettide ja veetorustiku ehitamiseks tänapäevaste nõuete kohaselt, mis on küllaltki kallis, kuna tervishoidlikud eeskirjad on aastatega muutnud rangemaks. Samuti on vaja teha ehituste juures remonti, mida eelmisel aastal juba ühe hoone juures tehti. Seni on korrastustöid tehtud peamiselt talgute ja vabatahtlikkuse korras, kus enamus tegijaiks on olnud lastevanemad.

Nüüd, kui kunagised noored on juba lastevanemad tuleb neil ka need kohustused üle võtta.

Samuti tahetakse ümber- või juurdeehitada ambulantsi ruum, kuna praegune on liiga kitsas. Dr. Jaan Roos on soovitanud tänapäevaste vajaduste kohast ambulantsi sisseseadet, kuna ta sai selle vajadusest teadlikuks abikaasa kaudu, kes oli lastekodu õeks möödunud aastal.

Noored lastevanemate komitee liikmed, kes südamega on oma ülesannete juures, arvavad siiski, et Jõekääru Eesti laste suvekodu pole Kanada lastekodudest halvem. Kui saadakse veel eesolev hügieeniline külg korraldatud, siis saadakse oma tase veelgi kõrgemale viia, mis peaks rahuldama igat lastevanemat. Eesti suvekodu maks on Kanada lastekodudest palju madalam.

Oma laste suvekodu on eestlastele siiski hinnatud koht, kuhu tuuakse oma lapsed eesti keele harjutamiseks, kuigi mõnenädalaline koosolemine veel keeleoskust ei taga,

jätab see siiski noortele kuulumise tunde, et oma erikeel pole midagi seesugust, mida peaks häbenema. Jõekäärule on seni võetud ainult neid lapsi, kes eesti keelt juba koduse keelepruugi kohaselt valdavad, mis suurendab omavahelist suhtlemist.

Kuna nüüd on palju räägitud lastekodust ja tuluõhtu eesmärgist, siis jõuamegi selle juurde, mida seal, lisaks kohvilauale, suupistetele, baarile, „Kaja" orkestrile, veel üllatava programmi all pakutakse. Programmi on koostanud Maie Liiv ja see on audiovisuaalne, mitme prozhektoriga näidatav diapositiivide kava, mis sisult pole mitte niivõrd ajalooline kui just emotsionaalne, kus on kogutud lastekodu möödunud aastate materjali, kus tuuakse momente lastekodu 25. a. tegevusest.

See peaks eriti huvitama neid, kes ise on möödunud veerandsaja aastate ajal sellest osa võtnud kasvandikuna.

Peale selle on veel muid ettekandeid.

Praegu kuuluvad komiteesse Mai Rooneem esinaisena, juhatusliikmeina Reet Altosaar, Ann Tamm, Tiiu Hopp, Mai Musta, Viive Lomax ja Leili Nurm. Uus koosolek on tulemas ja praegune esinaine loodab, et sellest rohkel arvul osa võetakse. Imestades, et juhatusliikmed on kõik naised, seletab M. Rooneem, et nende abikaasad on siiski mitteametlikult olnud tegevusse rakendatud. Komitee on lastevanemate ja naisseltsi vahepealne organ, kes juhib lastekoduga seotud töid. Üldse olevat noortel eesti vanemail palju tegevust, kuna lapsed käivad eesti koolis, kuuluvad skautide või gaidide organisatsioonidesse. Tegijaid olevat siiski olemas, kuid eestvedajaid olevat raskem leida. Tendents olevat siiski selline, et tahetakse eestlust oma lastele edasi anda.

Et eestlust veelgi paremini viljeleda, kutsuvad nad oma tuluõhtust osa võtma kõiki noortesõpru ja noori, et tuluga lastekodu 25. juubeliaasta puhul veelgi paremaks teha.

NORTHRAND FOOD Ltd.
Baltimere värsked kilud, räimed
kohale jõudnud
Küsida tel. 832-1525 või 832-2234

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave.
Toronto, Ont.
M4K 1N8
Tel. 466-1951 või 466-1502
Värsked ja esmaklassilised lilled igaks sündmuseks.
Kunstkäsitöid kinkideks: ehted, merevaik, nahktööd, puunikerdused, keraamika.
Räägitakse eesti, läti ja inglise keelt.

Thomas Vaga kinnitati õpetajaks

„Pärast teenistuse lõppu palun jääda veel istuma mõneks minutiks", ütles õp. Oskar Pastik, kui kirikuteated olid ette loetud Vancouveri luteri kirikus viimasel pühapäeval enne jõulu. Ja kui lõpulaul oli läbi, siis astus koguduse esimees Rudolf Olljum kõnepulti ning luges ette Konsistooriumi kirja. Selles oli teade uue õpetaja kinnitamisest Vancouveri koguduse peale. Seda teadet oli kogudus oodanud juba mitu kuud.

Nagu konsistooriumi protokollist selgub, on õpetaja Thomas Vaga kinnitatud Vancouveri koguduse õpetajaks alates 1. jaanuarist 1978. Samast päevast arvates on ta ühtlasi vabastatud Göteborgi ja Lääne-Rootsi koguduse õpetaja ülesannetest. Vancouveri koguduses toimus õpetaja T. Vaga valimine juba möödunud suvel.

Viimastel kuudel on Vancouveris täitnud luteri kiriku õpetaja ülesandeid õp. Oskar Pastik, kes enne jõulu siirdus tagasi oma kodukohta Los Angeleses. Jõulu ajal teenis kogudust õp. Julius Juhkentaal Seattlest ning vana-aasta õhtul ja uue aasta esimesel nädalal prof. dr. Arhtur Võõbus Chicagost. Pärast seda võibolla saabub juba kohale uus alaline õpetaja.

Koguduse endine õpetaja praost Helmut E. Piir lahkus maisest maailmast aasta tagasi.

VES

Eesti-läti ühiskontsert Vancouveris

Omalaadse üritusena toimub Vancouveris 3. veebruaril s.a. eesti-läti ühiskontsert kahe noore rahvusvahelise tähelepanu võitnud kunstniku kaastegevusel.

Ingemar Korjus, 26, sündis Rootsis, kuna Arthur Ozalins, 31, sündis Saksamaal läti põgenike pojana. Mõlemad õppisid Toronto konservatooriumis, Korjus originaalselt klaverit kuna tema laulja-talent avastati kuna Ozolins jäi klaverile truuks.

Vancouveri kontserdil mängib Ozolins läti heliloojate klaveripalu — kavas on Kenins, Alfred Kalnins, Sturms ja Janis Medins. Korjuse kavas on eesti rahvalaule, enamikus seatud Kalju Raid'i poolt, Leo Virkhaus, Saar, Zeiger, Karindi, Vettik, Artur Kapp j.t. Korjuse saatjaks on Jane Coop.

Kontsert toimub Vancouveri parima akustikaga Orpheum'i hiigelsaalis, et kohale tuua kohalikku ajakirjandust ja loodetavasti ka kanada publikut. Vaevalt, et eestlased ja lätlased jõuaksid saali täita — selle mahutavus on 2800 kuulajat. Kuna Kanada valitsuse multikultuuriprogram peab seda kontserti tähtsaks ja ka arvatakse, et selline võiks kujuneda mustriks ka teistele rahvustele ja teistele linnadele, on lubatud toetust saaliüüri arvel. CP Air, mis möödunud suvel suurearvuliselt San Francisco eestlasi Vancouverisse tõi, toob ühe kunstniku Torontost Vancouveri ilma tasuta.

Kontserdi korraldamise hingeks on lätlasest keemiaprofessor Janis Lielmezs, kes on ka seotud läti laulupidude projektiga Lääneranniku. Läti organisatsioonid ja eraisikud on lubanud garanteerida ka osa puudujäägist, kuid seda peaks olema. Põhikulude tasumiseks on vajalik vähemalt 600 pileti müük.

Eestlaste osas on kontserdi korraldajaks Arnold Pärn. Nagu korraldajailt kuuldub on vähemalt üks kohalik ajaleht juba ette küsinud lisainformatsiooni eesti ja läti muusika kohta.

Ingemar Korjus'e esinemine enne jõulu Ottawas Händeli „Messias'es" leidis erilist kiitust Ottawa „Journal'i" arvustajalt. Torontos asetleidnud „Messias'e" ettekanne, Korjusega samas osas, anti edasi CBC poolt.

Ozolins jõudis just Torontosse tagasi 5-nädalaselt turneelt Austraalias — ka temal oli kaasas kaust kiitvate arvustustega. Ozolins on tutvustanud läti muusikat, eriti Medins'i „Dainas", peagu igal kontserdil.

Korjusel on ees Verdi „Requiem", London, Ontarios ja esinemised Kanada Ooperi mitmel ooperilavastusel. Ozolinsi kavas on Lõuna-Ameerika turnee.

● ABS TV saatja andis detsembri alul reportaazhi Lõuna-Aafrika vabariigist sealsete olukordade ja valimiste kohta. Reportaazhi andis edasi Tiiu Lukk. Nime järele peaks kahtluseta tegemist olema eestlannaga.

...mas Vaga ...nitati õpetajaks

...ärast teenistuse lõppu palun ...a veel istuma mõneks minu..., ütles õp. Oskar Pastik, kui ...teated olid ette loetud Van...eri luteri kirikus viimasel ...päeval enne jõulu. Ja kui ...aul oli läbi, siis astus kogu... esimees Rudolf Olljum kõ...lti ning luges ette Konsis...umi kirja. Selles oli teade ...õpetaja kinnitamisest Van...ri koguduse peale. Seda tea...oli kogudus oodanud juba ... kuud.

...gu konsistooriumi protokol...elgub, on õpetaja Thomas ... kinnitatud Vancouveri ko...se õpetajaks alates 1. jaa...st 1978. Samast päevast ar... on ta ühtlasi vabastatud ...orgi ja Lääne-Rootsi kogu... õpetaja ülesannetest. Van...ri koguduses toimus õpeta... Vaga valimine juba möödu...uvel.

...nastel kuudel on Vancouve...itnud luteri kiriku õpetaja ...ndeid õp. Oskar Pastik, kes ...jõulu siirdus tagasi oma ko...ta Los Angeleses. Jõulu ajal ... kogudust õp. Julius Juh...al Seattlest ning vana-aasta ... ja uue aasta esimesel näda...of. dr. Arhtur Võõbus Chi...t. Pärast seda võibolla saa...uba kohale uus alaline õpe...

...uduse endine õpetaja ...t Helmut E. Piir lahkus mai...aailmast aasta tagasi.

VES

...i-läti ühiskontsert ...couveris

...laadse üritusena toimub ...uveris 3. veebruaril s.a. ees...ühiskontsert kahe noore rah...elise tähelepanu võitnud ...iku kaastegevusel.

...mar Korjus, 26, sündis Root...na Arthur Ozalins, 31, sün...ksamaal läti põgenike poja...ölemad õppisid Toronto kon...ooriumis, Korjus originaal...averit kuna tema laulja-ta...astati kuna Ozolins jäi kla...truuks.

...ouveri kontserdil mängib ...s läti heliloojate klaveripalu ...vas on Kenins, Alfred Kal...turms ja Janis Medins. Kor...avas on eesti rahvalaule, ...us seatud Kalju Raid'i ...Leo Virkhaus, Saar, Zeiger, ...i, Vettik, Artur Kapp j.t. ...e saatjaks on Jane Coop.

...sert toimub Vancouveri pa...akustikaga Orpheum'i hiigel... et kohale tuua kohalikku ...jandust ja loodetavasti ka ...a publikut. Vaevalt, et eest... ja lätlased jõuaksid saali ...— selle mahutavus on 2800 ...at. Kuna Kanada valitsuse ...ultuuriprogram peab seda ...rti tähtsaks ja ka arvatakse, ...ine võiks kujuneda mustriks ...istele rahvustele ja teistele ...ele, on lubatud toetust saali...rvel. CP Air, mis möödunud ...suurearvuliselt San Francis...tlasi Vancouverisse tõi, toob ...unstniku Torontost Vancou...lma tasuta.

...tserdi korraldamise hingeks ...lasest keemiaprofessor Janis ...ezs, kes on ka seotud läti ...idude projektiga Lääneranni...läti organisatsioonid ja era... on lubanud garanteerida ka ...udujäägist, kuid seda peaks ... Põhikulude tasumiseks on ...k vähemalt 600 pileti müük. ...laste osas on kontserdi kor...jaks Arnold Pärn. Nagu kor...jailt kuuldub on vähemalt üks ...k ajaleht juba ette küsinud ...formatsiooni eesti ja läti ...ka kohta.

...mar Korjus'e esinemine en...ulu Ottawas Händeli „Mes...s" leidis erilist kiitust Ottawa ...nal'i" arvustajalt. Torontos ...dnud „Messias'e" ettekanne, ...sega samas osas, anti edasi ...bolt.

...lins jõudis just Torontosse ta...-nädalaselt turneelt Austraa...-- ka temal oli kaasas kaust ...e arvustustega. Ozolins on ...tanud läti muusikat, eriti ...s'i „Dainas", peagu igal ...erdil.

...jusel on ees Verdi „Re...", London, Ontarios ja esine... Kanada Ooperi mitmel oope...stusel. Ozolinsi kävas on ...a-Ameerika turnee.

Täielik ringreiside ja reiside korraldamine

SKYTRAIN LTD.

2656 Danforth Ave., Toronto M4C 1L7

Kõikideks reisivajadusteks ja Finncharter reservatsioonideks helistage

Bert Kivimäki — 690-4922

Räägitakse eesti keelt

T. E. Seltsi poolt korraldatud Eesti Vabariigi 60. aastapäevaballil andis seltsi esimees V. Poolsaar T. E. S. Lasteaia kauaaegsele juhatajale ja eesti noortejuhile Alice Kullangole üle auaadressi ja asetas ta kaela hõbedase ehte. Pildil V. Poolsaar hõbedast ehet kaela asetamas. Foto: Vaba Eestlane

RESERVEERIGE AEGSASTI!

FINNCHARTER LENNUD 1978

SOOME **Koduselt Finnair'i tiibadel Soome**

	LAHKUMINE	SAABUMINE	KESTVUS	VIIMANE RESERVATSIOONI PÄEV	HIND
TORONTOST	20. JUUNI	13. JUULI	23 PÄEVA	5. MAI	$474.00
	21. JUUNI	20. JUULI	29 PÄEVA	5. MAI	$474.00
	11. JUULI	9. AUGUST	29 PÄEVA	26. MAI	$474.00
	2. AUGUST	23. AUGUST	21 PÄEVA	16. JUUNI	$474.00
VANCOUVERIST	13. JUUNI	3. AUGUST	51 PÄEVA	28. APRILL	$488.00
	21. JUUNI	18. JUULI	27 PÄEVA	5. MAI	$488.00
	6. JUULI	27. JUULI	21 PÄEVA	19. MAI	$502.00

TINGIMUSED:

- Torontost sõita soovijail tuleb lennupileti reserveerimisel maksta sisse $60.00, Vancouverist sõita soovijail $70.00. Sõidust loobumisel ei maksta seda summat tagasi.
- Reservatsiooni sissemaks sisaldab summa loobumiskindlustuseks, mille kohta reisijal tuleb küsida tunnistus oma reisibüroolt.
- Koha reserveerimine teha vähemalt 45 päeva enne sõitu ja lõpposa hinnast maksta vähemalt 45 päeva enne sõitu.
- Sõidukavatsusest loobumisel vähem kui 45 päeva enne ärasõitu reservatsiooni sissemaksu ei tagastata. Loobumisel 45—35 päeva enne ärasõitu peetakse samuti reservatsiooni sissemaks, juhul kui asendatakse teise reisijaga. Muul juhul peetakse kinni kogu pileti hind.
- Küsige täpsed reservatsiooni- ja loobumistingimused oma reisibüroolt.
- Sülelaste (alla 2 aasta) piletihind on 10% vastavast täiskasvanute hinnast.
- Pileti hind ei sisalda Kanada õhusõidumaksu, $8.00, mis tuleb maksta eraldi. Sülelaste pileteilt ei tule seda maksu maksta.
- Kõik lennud tehakse Finnair'i või Kar-Air'i DC-8 lennukeil.
- Kõik lennud on Kanada Õhuvalitsuse poolt heaks kiidetud.

RESERVEERIGE ENDILE KOHAD VÕTTES ÜHENDUST MÕNE MEIE JÄRGMISE ESINDAJAGA

FINNCHARTER

Tel. (416) 362-2323

RIIDEMATERJALIDE VÄLJAMÜÜK

20-50%

HINNAALANDUST

SUOMI-AITTA

ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST

2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ● TELEFON 483-6659

Avatud: esmasp., teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30, laup. 9.30—5.30

RESERVEERIGE MEIE KAUDU KÕIKIDELE ÜLALPOOL MAINITUD LENDUDELE!

HELISTAGE

KOHO TRAVEL

TELEFON (416) 485-9437 või AINO KAING, 757-5080

191 Eglinton Ave. E. Toronto, Ontario M4P 1K1

KORRALDAME HOTELLIDE RESERVATSIOONE, AUTODE RENTIMIST, RINGSÕITE (SIGHT-SEEING TOURS)

Ontario Provintsivalitsuse poolt loaga varustatud.

Litsentsi nr. 1141985.

SEDA KÕIKE ON VÕIMALIK RESERVEERIDA AINULT ÜHE TELEFONIKÕNEGA.

KORRALDAME VIISASID JA PASSE.

Tehke reservatsioonid ülalnimetatud lendudele otse meilt!

TORONTON SUOMALAINEN OSUUSPANKKI

TORONTO SOOME ÜHISPANK

Telefon 486-1533

191 EGLINTON AVE. EAST, TORONTO M4P 1K1

Korraldame viisasid ja passe. — Reisibüroo litsentsi nr. 1141985

SWEDISH FURNITURE HOUSE

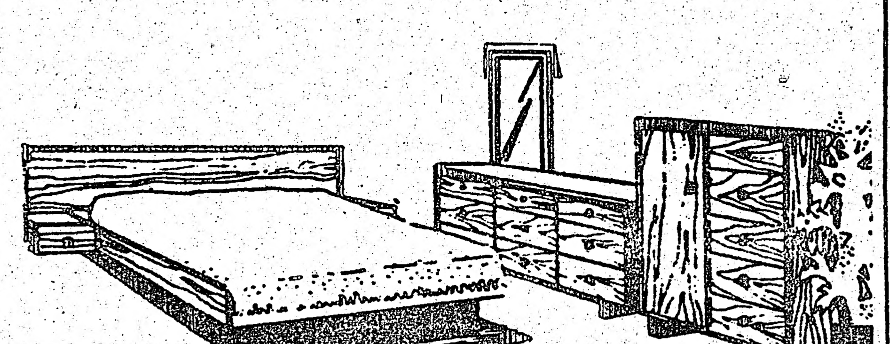

SUUR SKANDINAAVIA MÖÖBLI VÄLJAMÜÜK

Riiulid, magamistoa-, elutoamööblid, lambid jm.

Suletekid ja tekkide katted jm.

Avatud: esmasp., teisip., neljap., reedel 9—9, kolmap., laup. 9—5

Astuge sisse ja vaadake ringi!

SWEDISH FURNITURE HOUSE

495-6016

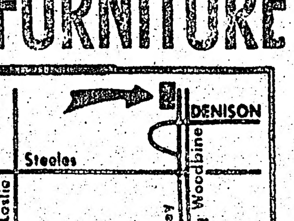

7498 Woodbine Ave. (½ miili põhjapool Steeles'i)

FINN-AUTO

Teen kõiki mehaanilisi parandusi (mitte keretöid)

3323 Danforth Ave. Tel. 691-9553

RISTO SAARENVIRTA

PRIVAAT-MÜÜK Jane & Sheppard Suur 1 mag.-toaga condominium. Väga heas korras. Kõik mugavused. Väga lähedal bussidele ja äridele. TEHKE OMA PAKKUMINE. Kokkuleppel saadaval ka kardinad jm. Tel. 743-4888 igal ajal.

JAAN ALMER

KATUSETÖÖD

Tel. 699-5295

Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

Kogutakse raha maailmareisiks

Kalev-Estienne võimlejate õnnestunud näitemüük

Kalev-Estienne võimlejad organiseerivad mitmesuguseid aktsioone, et tõhustada oma reisikassat käesoleval aastal toimuva pikema esinemisreisi sooritamiseks, mis neid muu hulgas viib isegi Uus-Meremaale. Möödunud pühapäeval toimunud näitemüük, mille peaorganiseerijaks oli Karen Viinamäe, andis võimlejatele märkimisväärse tulu ning seda kavatsetakse suurendada järgnevate üritustega.

Peetri kiriku saalis korraldatud näitemüügil korraldasid noored ise esemete müügi, kohvilaua ja eeskava, kus esinesid võimlejad, lauljad ja Karen Viinamäe klaveril.

Rahvast oli näitemüügil rohkesti, et anda noortele oma toetust suure ürituse teostamiseks.

Kalev-Estienne võimlejatel on kavas oma rahakogumise kampaania kestel korraldada veel peoõhtu 3. märtsil Tartu College'i saalis. Selle korraldajateks on Riina Reitav ja Susy Mihkelson.

Aprilli algul on programmis moenäituse lavastamine, mis toimub Bayview Mall'is.

Võimlejad võtavad oma reisi teostamiseks vastu ka eraviisilisi annetusi, mis tulevad saata Lia Viinamäe'le, 394 Mortimer Ave., Toronto, Ont.

Sõidan jaanuari lõpul või veebruari algul autol viieks nädalaks

FLORIDASSE —

vajan kahte kaasasõitjat. Kirjad slt. märgusõna „Florida" nimel.

VIRVE!

HELISTA HUGOLE

Soomlased ei ole rahul rootsi raadiosaadetega

STOKHOLM (EPL) — „Dagens Nyheteris" arvustab Lars Kaila teravalt soomlastele määratud raadio- ja TV-saateid Rootsis. Praegu elab Rootsis 300.000 Soomest pärinevat isikut, neist on 250.000 soomekeelsed.

Rootsi raadio teostab neile saateid — aga saated on nii raadio kui TV osas koostatud Soome Ringhäälingu poolt. Nende põhitooniks on koju tagasimeelitamine ja need käsitlevad peamiselt olusid Soomes, mitte Rootsis. „Rahvusromantilised" sugemed, nagu Koskenkorva, puukko ja saun mängivad saadetes suurt osa. Eeldatakse, et Rootsis elavad soomlased kunagi pöörduvad tagasi.

Aga osa soomlastest ei pöördu tagasi, väidab Kaila. Tuleks moodustada Rootsis korralik saadete organiseerimise toimetus, kes tutvustab soomlastele Rootsi olusid ja räägib sellest, mida teevad soomlased siin. On tekkimas Rootsi-soome kultuur neljandiku miljoni inimese jaoks.

SPORT

Maailma kergejõustiklasi

Soome kuulitõukaja R. Stahlberg

Soome kuulitõukaja Reijo Ståhlberg on tõusnud maailma üheks parimaks kuulitõukajaks. Juba möödunud aastal ütles ta olevat nii kehaliselt kui ka hingeliselt valmis, kuna vahepealne käevigastus oli põhjustanud paar eemaloleku aastat. Nüüd on see aga paranenud ja ta on täies usus oma võimeisse. Ta arvab, et tehniliselt on veel vaja väikest lihvimist, siis veidi kiiremat tõukemomenti ja kõik on valmis maailma tipptulemuseks. Tema senine parim tulemus on 21.26.

Ta parim tagajärg oli möödunud aastal 21.22 ja sellega on ta täiesti rahul. Kuigi ta lootis, et Kaleva mängudel raudkuul lennutuks kaugemale, siis see lootus ei täitunud. Aga kui kõik läheb ta soovikohaselt, siis võib uus üllatus tulla millal tahes. Kuulitõukajaile, nagu muudegi alade inimestele, on eriti tähtis lõpupingutus ja seda osa oma tõuketehnikas ta soovibki veel lihvida.

Ståhlberg on praegu 24-aastane, 194 sm pikk ja kaalub 125 kg.

Ta on võitnud enamuse tänapäeva kuulitõukajaist ja ainus, kes on seni olnud võitmatu, on poolakas Wladyslaw Komar,

kelle vastu ta pidi möödunud suvel küll Varssavis võistlema, aga missugune võistluskäik jäi tegemata sel põhjusel, et poolakad olid kutsele unustanud pileti lisamise. Selle asemel oli suvi võistlusterohke niigi, kuigi ta kurtis, et võistlustel on olnud halb õnn, sest kuuli tõukes hea tõuge võib oleneda eriti väikseist põhjustest ja umbes üks tõuge tuhandest on see ainuõige.

Seletades kuulitõuke ja kasvu suhet, ta ütleb, et head kuulitõukajat ei saa olla alla 190 sm pikkusest mehest, millega on eeldused heaks kuulitõukajaks saamiseks juba füüsiliselt piiratud. Kuid pikki sportlasi on vaja ka hüpetes ja heiteis.

Spordiuudiseid kodumaalt

Sofias peetud Bulgaaria televisiooni poolt korraldatud rahvusvahelisel tennisvõistlusel sai tallinlanna Tiiu Parma naiste üksikmängus kolmanda koha.

Enn Sellik võttis osa Hispaanias Barcelonas peetud murdmaajooksuvõistlusest. 9-kilomeetrilisel distantsil oli kiireim inglane Michael McLeod (25.09,0). Enn Sellik tuli kuuendaks.

Tulumaksulehe täitmisest

Kanada tulumaksuseadus näeb ette, et iga isik, kes elas aasta kestel Kanadas — vaatamata vanusele või kodakondusele — ja töötas, omas ärilise ettevõtte või müüs tulumaksu alla kuuluva kinnisvara või muu omandi, peab täitma tulumaksulehe, kui tema sissetulek kuulub tulumaksu alla.

Tulumaksulehe täitmist võib nõuda Tulumaksu Amet igal ajal ka isikult, kelle sissetulek maksustamise alla ei kuulu.

Ontario ja Manitoba elanikud on õigustatud saama vastavate provintsivalitsuste seaduse alusel üüri-, ja kui nad on üle 65 aasta vanad — pensionäri tagasimaksu, mille saamiseks tuleb täita tulumaksuleht, kuigi sissetulek ei ole olnud küllalt suur, et see kuuluks maksustamise alla.

Tuleb meeles pidada, et pensioni tagasimaksu saamiseks on õigus ainult ühel abielupoolel.

On küllaldaselt juhuseid, kus sellele seaduslikule õigusele ei pöörata tähelepanu eriti vanemasse generatsiooni kuuluvate isikute poolt, kes selletõttu jäävad ilma neile määratud majanduslikust hüvest.

Eksiteele viib ka isikut ja tema sugulasi sagedasti see olukord, kui ta viibib haiglas või hoolekande asutises. Ka sellel juhul on ta õigustatud üüri, ja kui ta on üle 65 aasta vana, pensioni tagasimaksule.

Tuleb meeles pidada, et Kanada valitsuse poolt maksetav pensioni lisamaks n.n. „Supplement" ei kuulu sissetuleku alla. Samuti on pensioni liike, mida sissetulekuna ei arvestata.

Ei tohi ka unustada, et esimene kuni $1000.— intressi summast, mida saate oma kogutud kapitalilt, on tulumaksu vaba. Samuti on iga Ontarios elav isik õigustatud „sales tax" tagasimaksule kas isiklikult või saab tagasimaksu tema ülevalpidaja.

On tähtis, et tulumaksu leht oleks täpselt täidetud. Sellega kiirendate oma tagasimaksu õiget ja seaduslikku kättesaamist. Samuti mõjub ebaõige tulumaksulehe täitmine sageli Teie vanadusepensioni lisamaksu suurusele ja võib tekitada muid ebameeldivusi ja ajakulu ning muret.

Kanada valitsuse poolt on antud maksumaksjale mitmesuguseid soodustusi ja iga isiku õigusteks on neid kõiki ära kasutada nii suurel hulgal kui võimalik.

H. KIVI —
Tax consultant

H. KIVI
INCOME TAX & INVESTMENT CONSULTANT
TEL. 759-3588
50 MUNSON CR. SCARBORO, ONT.

Eesti markide väliknäitus Stokholmis

„Eesti Filatelistide Ühing Rootsis" (EFÜR), koostöös Eesti Rahvusfondiga, korraldab Vabariigi iseseisvuse väljakuulutamise 60. a. tähistamiseks valik-näituse „Eesti Filateelia 1918—1978". Väljapanekud hõlmavad Eesti postiajalugu Eesti Vabadussõja ja iseseisvuse ülesehitamise algaastate ajajärkudes. Näitus toimub Stokholmis, Eesti Majas, Wallingatan 34, 1, 24.—26. veebr.

Näituse mälestus-suveniirina ilmub kirjaümbrik, illustreeritud nelja-värvitrükis. See kujutab Eesti Vabadusristi, mille all on tekst „Eesti Vabariik 60 aastat", eesti, inglise ja rootsi keeles.

Rootsi postivalitsuse poolt valmistatakse ja tuleb kasutamisele näituse ametlik postitempel — Eesti motiiviline. Näituse ruumidesse asetatakse kõigil kolmel näituse päeval postkast (mitte postkontor) ja ainult sellesse postkasti asetatud post tembeldatakse Eesti motiivilise ametliku postitempliga.

Eelnimetatud kirjaümbrik tuleb müügile näituseruumides hindadega: puhas kr. 1.50 ja tembeldatud kr. 3 tk.

Ümbrikke on ka võimalik ette tellida koos tasuga, kusjuures puhaste ümbrike ettetellimisel koos postiga lisandub saatekulu — Rootsist 1—2 ümbrikku kr. 1.50, 3 või rohkem ümbrikke kr. 3.—.

Tempiga ümbriku hind välismaale või lennupostiga (ülemeremaad) on kr. 3.50. Rootsis: 1—2 ümbrikku kr. 2.— ja 3—15 ümbrikku kr. 4.—.

Eelnimetatud hindade ja ettetellimiste viimaseks kuupäevaks on 15. veebr. 1978.

Tellimiste aadress: EFÜR, c/o Krönström, Sofielundsplan 40—I 122 31 Enskede. Tasuda: EFÜR postigirosse nr. 50 48 11—.

A. E. P.

KAASMAALASED!
Puhastan keemiliselt (steamcleaning) Teie diivanid ja toolid, vaibad seinast seina ja lahtised Teie oma kodus. — Hel. Erik Lokbik 447-9834

EESTI KODUS ÜÜRILE ANDA
2 MAGAMISTOAGA KORTER
soodsa hinnaga. Rene Boutique, tel. 961-3639, kodus 483-8494

WORLD famous Pianos
Hea klaver on
eluaegne investeering!
Suur valik tunduva hinnaalandusega.
Ka rentimine.
Saadaval kõik muusika instrumendid.
REMENY
HOUSE OF MUSIC LTD.
553 Queen St. West, Toronto
M5V 2B6 ● Tel. 363-1966

RAAMATUID

müügil	Hind $	Saatekulu ¢
„VABA EESTLASE" TALITUSES		
Ilme Ivandi — Pargi	2.50	35
Kuldne tammetõru — Näidendid ja ettekanded noortele	3.—	35
L. Wahtras — Liivaklass	2.50	15
Ravimtaimed, 250 retsepti	2.50	15
Enn Nõu — Vastuvett	5.—	40
Anna Ahmatova — Marie Under — Reekviem	3.50	35
H. Michelson — Skautlikul teel	3.—	35
H. Michelson — Noorsootöö raamat	4.30	35
H. Michelson — Eesti radade..	9.—	35
Eduard Krants — Lumeliitlased (luuletuskogu)	3.—	15
Ilona Laaman — Mis need sipelgad (luuletuskogu)	3.—	15
Estonian Official Guide	5.—	40
Paul Laan — Mõttelend — Pilte ja peegeldusi	5.—	25
Herbert Salu — Utoopia ja futuroloogia	4.50	25
Karin Saarsen — Lohengrini lal kumine	4.50	15
„Triinu" üksiknumbreid	1.25	
K. Inno — Tartu University in Estonia	8.50	40
A. Kubja — Kadunud kodud — mälestused	4.—	25
A. Kubja — Mälestusi kodusaarelt	2.—	20
A. Kubja — Palukesed	1.50	20
E. Uustalu ja R. Moora — Soomepoisid 426 lk. + 64 lk. fotosid	14.—	85
Leho Lumiste — Alamuse Andres — biograafiline jutustus kirjanik Oskar Lutsust	6.65	40
L. Lumiste — Atlandi aknal	2.10	40
L. Lumiste — Killad külas	5.30	40
A. Vomm — Ristsõnad I	2.50	20
A. Vomm — Ristsõnad II	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad III	2.25	20
A. Vomm — Ristsõnad IV	2.25	20
Ants Vomm — Minu hing (luuletuskogu)	20.—	40
K. Eerme — Surnud laevad ja elavad mälestused	1.50	15
K. Eerme — Päevata päevad ja ööta ööd II	4.—	40
S. Ekbaum — Ajatar (luuletuskogu)	4.—	30
Aarand Roos — Jumalaga, Kars ja Erzurum	4.—	30
J. Pitka — Rajusõlmed	8.80	40
T. Tamm — Need teod süüdistavad II	5.—	40
A. Käbin — Vaim ja muld	10.—	40
Urve Karuks — Kodakondur (luuletuskogu)	6.—	20
RAAMATUID LASTELE:		
Kalevipoeg — Õppe- ja tööraamat lastele	2.50	50
Õpeta mind lugema I — (Õppe ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	3.—	40
Õpeta mind lugema II — Õppe- ja tööraamat eelkoolialistele lastele värvitrükis)	4.—	40
Eesti keele Harjutustik I	2.25	35

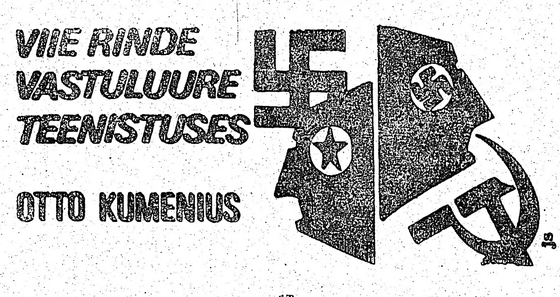

17.

Soome jäägäripataljon, kes oli omal ajal paigutatud Ahvenamaa selleaegse rannikubrigaadi täienduseks, oli sellel ajajärgul juba ära toodud, kuna iga võimalik üksus oli vajalik Kannasel, et toetada murduma kippuvat rinnet. Rootsi laevastikuüksused hakkasid saarestikus liikuma just siis, kui Ahvenamaa kaitse oli nõrgeim. Juulikuul meie vaatleja nägi oma pikksilmas teiste hulgas ka soomuslaevu „Drottning Victoria" ja „Gustav V", ristlejaid „Gotlandi" ja „Fylgia", samuti gruppi hävitajaid ja torpeedopaate. Kõik viitas sellele, et Rootsi valmistus invasiooniks Ahvenamaale. Kas nende mõte oli alustada sõjategevust vaid sel juhul, kui sakslased võinuksid üritada nende strateegiliselt tähtsate saarte vallutamist? Või oli Soome idarinde katastroof invasiooni põhjustajaks? Mannerheimi juhised olid kristallklaarid: „Ahvenamaad tuleb kaitsta kõikide invasioonikatsetuste vastu, ükskõik mis suunast need tulid!"

Selline oli olukord sel päeval, mil sain korralduse reisida Ahvenamaale, et selgitada, mil viisil soome kaitsejõud suhtuvad võimalikku rootslaste invasiooni ja valtuskatsesse. Teiseks tuli mul hankida võimalikult täpsed teated rootslaste sõjaliste ettevalmistuste laadist. Veel kolmaski asi tuli uurida: mis imet õieti Rootsi Maarianhamina (Mariehamn) konsulaadis juhtub? Rootslasil oli varem Ahvenamaa pealinnas tavaline konsul, nüüd oli sinna saadetud karjäärdiplomaat Yngve Beck, kes oli varem teeninud Kaug-Idas. Saadud andmete kohaselt ragistati nüüd ööd-päevad konsulaadis kirjutusmasinail. Beck oli värvanud oma teenistusse ka lätlasist ametnikke.

Juhiste kohaselt tuli mul hoida eemal Ahvenamaa soomlastest ja niipea kui olin vajalikud andmed saanud sõita Helsingisse tagasi ning raporteerida Santavuorile, kes omakorda vahendas need Mannerheimile. Alustasin juba samal päeval sõidu ettevalmistustega. Kodus ütlesin, et sõidan Rovaniemele. Võtsin ühenduse ühe allagendiga, 19-aastase neiuga, kes oli varem mind hea eduga abistanud. Ta oli sünnilt venelane, kuid elanud kogu oma elu Soomes. Isa oli olnud tsaari sõjaväe ohvitser, aga võttis omale Soome kodakondsuse, nagu emagi. Tütarlapse nimi meie kirjades oli „Vera", ja ta oli algusest peale olnud tahtlik meiega koostööks. Hoolimata oma noorusest oli ta hästi sobiv. Ta oli intelligentne, rääkis soome, rootsi, vene, saksa ja inglise keeli ning lisaks oli veel ilus.

Kohtusime väikseis restoranides. Palusin, et ta ostaks oma nimele mulle pileti Maarianhaminasse ja reserveeriks sealses hotellis mulle toa. Mina tuleksin samasse laeva ja otsiksin teda reisi ajal üles. Esiteks tuleb selliseks reisiks leiutada usutav põhjus. Kuidas seda seletada, et soome ohvitser saabub oma puhkust veetma täiesti rootsi elanikkonnaga maakohta sellal kui idapiiril on ägedad võitlused, kus iga mees on vajalik sõjalisteks ülesandeiks. Mul tuli leida midagi õige usutavat. Võtsin ühenduse oma hea sõbra dr. Carl Wegeliusega ja seletasin talle oma probleemi. Ta kirjutas mitu retsepti, millest ilmnes, et põdesin rasket südamehaigust. Need paberid taskus astusin laeva. Merematkal seletasin Verale tema ülesannete laadi. Tal tuli silm hoida kõigil neil laevadel, mis saabusid Maarianhaminasse otse Rootsist või Saksamaalt Rootsi kaudu. Tal tuli küsitleda kaptene, tüürimehi ja madruseid, mida nad teadsid rootsi sõjalaevade liikumisest saarte vahelisel merel. Iga kolmandal päeval kohtusime teatud kellaajal meie hotelli Seurahoone juures olevas pargis. Mina omalt poolt tundsin hästi Seurahoone omanikku Gustav Rasmusseni, kes samal ajal omas ka Helsingis Savoy ja Adloni nimelised restoranid, ja kellele olin omal ajal võinud teha mõned teened. Seurahoone pidajaks oli tema poeg, kes oma isa soovitusel oli mulle reserveerinud ilmses usalduslikkuses ruumi.

Esimene ülesanne oli käia apteegis ja jätta sinna oma retseptid. Olin just jõudnud oma taga sulgeda apteegi ukse ja seisin tänaval, kui apteeker kiirustas mulle rõõmsalt naeratades järele. Hirmuks ja heaksmeeleks märkasin, et Maarianhamina apteegi omanik oli mu endine klassikaaslane Fjalar Grönberg Turust, tuntud „vatimamma" poeg.

„Aga, oh aeg, Otto, sina näid olevat hoopis viletsas olukorras! Vähemalt nii võin otsustada nende retseptide järgi. Nüüd sa pead uuesti sisse tulema ja meiega koos lõunasöögi sööma. Eks meil tuleks natuke ka juttu ajada."

Lõunakülalisena oli minule lisaks seal veel keegi noor naisisik, laevavarustaja Nyman, kes koos proua Grönbergiga plaanitses pidulikku huvireisi, millest kõik linna silmapaistvad isikud oleksid kutsutud osavõtma. Reisi eesmärgiks oli rootsi suvitaja poolt omatav saar. Ei mäleta täpselt, kas oli küsimuses mingi ahvenamaaline pidupäev või midagi sellist, aga seltskond kasutaks igal juhul koguni väikest paatide laevastikku ja ühte paati neist juhiks konsul Yngve Beck. Preili Nyman oli haruldaselt meeldiv ja rõõmsanäoline tütarlaps, mispärast pidasin kasulikuks kasutada kõike oma võluvõimu, milles ehk natuke õnnestusingi. Ta nimelt helistas peagi apteeki, kui ma polnud sealt veel lahkunud ja kutsus Fjalari telefonile. Ta tahtis küsida, kas mul oli võimalik tulla retkele kaasa. Grönberg ütles, et tema paadis ei olnud kahjuks enam ühelegi ruumi, aga selle asja lubas preili Nyman ise korraldada. Sellega oli asi selge. Paari päeva pärast purjetasime nimetatud saare poole. Kui väike purjepaatide laevastik maabus saare sadamasillale märkasin, et lipuvardasse maja juures oli tõmmatud Rootsi lipp.

Alguses pakuti kokteeli 30—35 võõrale. Ilm oli suurepärane. Hommikupoolel kalastasime, õhtul kogunesime peosöögile. Päeval polnudki saanud võimalust lähemalt konsul Beckiga tutvumiseks, aga õhtul parandasin vea. Juhtus nii uskumatult hästi, et konsul Becki koht õhtulauas oli otse minu vastu. Kiiresti kerkis peotunne võrdlemisi kõrgele. Naljad ja jutud lendlesid suust suhu ja mullegi pakuti võimalus paaril korral natsivastaseks väikepalaks, mis äratasid vastukaja ja soosingut. Rindesündmusist oli konsul Beck suurtes joontes teadlik; neid ju selgitati täpselt ajalehtedes.

Söögi järel tuli groki kord. Püsisin preili Nymani lähedal, kes tundus olevat konsuli hea tuttav. Ka konsulit näis väike vestlus vägagi huvitavat. Küsisin temalt otseselt, mis rootslased teeksid sel juhul, kui sakslased ründaksid Ahvenamaa saarestikku. Lisaks rääkisin, et Santavuori teate kohaselt kõrgemaist saksa sõjaväevõimudest koosnev nõukogu oli äsja külastanud Ahvenamaad. See suurendas veelgi rohkem konsuli soovi jutlemiseks. See saatkond oli teatavasti liikunud mitmel saarel, tutvudes maastikuga ja rannikuga. Mida arvab konsul sellest külaskäigust?

„Kui sakslased, nagu ootame, ründavad Ahvenamaad sel ajal, mil soomlased on sunnitud Nõukogude Liiduga rahu sõlmima, siis Rootsi merejõud võtavad kindlasti asja oma kätte."

Võib-olla oli groki mõju, võib-olla mitte, igal juhul näis konsul mind täiesti usaldavat, peamiselt selle järel, kui olin jutustanud talle saksa sõjalise saatkonna külaskäigust. Kahtlemata teadis ta seda juba isegi. Õhtu ja hommikuöö kulus. Pidu lõppes koidu ajal. Kui läksime tagasi Maarianhaminasse, rääkis ta mulle täiesti avameelselt rootslaste rünnakukavatsusest, mida tehakse vahetult sakslaste okupeerimise katse algul. Ahvenamaa on siiski palju rohkem Rootsi kui Saksa huvipiirkond.

Kui Maarianhaminasse jõudsime, kohtasin Verat, kel oli mulle rääkida palju huvitavaid asju. Ta oli kohanud muuhulgas üht merekaptenit, kes oli just astunud laevast maale ja leppinud temaga kokku uueks kohtumiseks. Sellepärast oli Veral kiire. Enne kui ta pooljoostes oli eemaldunud, olin siiski öelnud talle, et isamaa eest oli mõnikord vaja ohverdada kõik, süda, hing, kasvõi kehagi, kui see on kasuks esmaklassiliselt tähtsate teadete saamisel. Tüdruk sai muidugi täielikult aru minu mõistaandmisest. Kui teda järgmisel päeval kohtasin märkasin, et möödunud öö oli talle olnud raske. Ta oli pidutsenud tundide viisi ja magada polnud saanudki. Kuid saadud andmed tulid edasi anda.

(Järgneb)

	Hind	Saatekulu
	$	¢
	2.50	35
d ja		
	3.—	35
	2.50	15
	2.50	15
	5.—	40
— Reekviem	3.50	35
	3.—	35
Adel	4.30	35
	9.—	35
(luuletuskogu)	3.—	15
gad		
	3.—	15
	5.—	40
ja peegeldust	5.—	25
oloogia	4.50	25
kumine	4.50	15
	1.25	
Estonia	8.50	40
mälestused	4.—	25
elt	2.—	20
	1.50	20
epoisid		
	14.—	85
s — biograafi-		
utsust	6.65	40
	2.10	40
	5.30	40
	2.50	20
	2.25	20
	2.25	20
	2.25	20
tuskogu)	20.—	40
avad		
	1.50	15
ööta ööd II	4.—	40
gu)	4.—	30
ja Erzurum	4.—	30
	8.80	40
vad II	5.—	40
	10.—	40
uleuskogu)	6.—	20
nat lastele	2.50	50
ja tööraamat		
rükis)	3.—	40
ja tööraamat		
rükis)	4.—	40
	2.25	35

maastikuga ja rannikuga. Mida arvab konsul sellest külaskäigust?

„Kui sakslased, nagu ootame, ründavad Ahvenamaad sel ajal, mil soomlased on sunnitud Nõukogude Liiduga rahu sõlmima, siis Rootsi merejõud võtavad kindlasti asja oma kätte."

Võib-olla oli groki mõju, võib-olla mitte, igal juhul näis konsul mind täiesti usaldavat, peamiselt selle järel, kui olin jutustanud talle saksa sõjalise saatkonna külaskäigust. Kahtlemata teadis ta seda juba isegi. Õhtu ja hommikuöö kulus. Pidu lõppes koidu ajal. Kui läksime tagasi Maarianhaminasse, rääkis ta mulle täiesti avameelselt rootslaste rünnakukavatsusest, mida tehakse vahetult sakslaste okupeerimise katse algul. Ahvenamaa on siiski palju rohkem Rootsi kui Saksa huvipiirkond.

Kui Maarianhaminasse jõudsime, kohtasin Verat, kel oli mulle rääkida palju huvitavaid asju. Ta oli kohanud muuhulgas üht merekaptenit, kes oli just astunud laevast maale ja lõppinud temaga kokku uueks kohtumiseks. Sellepärast oli Veral kiire. Enne kui ta pooljoostes oli eemaldunud, olin siiski öelnud talle, et isamaa eest oli mõnikord vaja ohverdada kõik, süda, hing, kasvõi kehagi, kui see on kasuks esmaklassiliselt tähtsate teadete saamisel. Tüdruk sai muidugi täielikult aru minu mõistatandmisest. Kui teda järgmisel päeval kohtasin märkasin, et möödunud öö oli talle olnud raske. Ta oli pidutsenud tundide viisi ja magada polnud saanudki. Kuid saadud andmed tulid edasi anda.

(Järgneb)

Antitotalitaarne rinne Rahvusvahelises P.E.N.'is

(Algus lhk. 1)

Vastulöögid Moskvale

Järgnesid pikad ja rohked, ent kõik ühel või teisel kombel Llosat pooldavad sõnavõtud, mis kandusid üle ka järgmisse istungisse. Ent siis hakkasid tulema vastuväited ja kriitika. Kirjanikud Eksiilis Pariisi Klubi esindaja, Pavel Tigred rõhutas veelkordselt, et oli lubamatu läbirääkimiste isiklikule pinnale seadmine ning eksekutiivi asetamine fait accompli ette; reisule oleks pidanud eelnema konsultatsioon ning eksekutiivi nõusolek; Kirjanikud Eksiilis N. Yorgi president, Clara Gyorgyey leidis, et

Rahvusvahelisel PEN'il kui humanistlikke sihte taotleval institutsioonil pole mingit põhjust käia N. Liitu palumas, olukord peaks olema vastupidine.

Allakirjutanu, Eesti Klubi esindaja, leidis sedasama, lausudes kokkuvõttes järgmist:

Eelmisel istungil kuuldus korduvalt palveid, et ärgem sülgegem uksi läbirääkimisteks Nõukogude Liiduga, millele lisandus hämmastav kartus, et siis võidakse meid pidada parempoolseiks. Viimane, muidugi, on teatud seisukoht, millele omalt poolt reageeriksin vastuseisukohaga: Uksed läbirääkimisteks Nõukogude Kirjanike Liiduga tuleks sulgeda, vastasel korral võidakse meid pidada vasakpoolseiks. —

Mõlemad seisukohad on ent mõttetus, sisuliselt ja terminoloogiliselt pealegi poliitilised ning seetõttu lubamatud apoliitilises PEN'is.

Meie ei võitle siin ei vasakpoolsete, ei ka parempoolsete eest vaid totalitarismi vastu, olgu see vasak- või parempoolne; me võitleme kirjaniku sõna, trüki ja mõttevabaduse eest, vabalt areneda võiva kultuuri ja kirjanduse nimel. Nii et — kas oleks siis üldse kohane sellega seoses kasutada sõna „läbirääkimised"?

Esmalt: mida tähendab see sõna? — Ärilepingud eeldavad läbirääkimisi ja see tähenab, et istutakse laua taha ning kaubeldakse, üks annab järele siit, teine sealt; rahulepingu puhul lepitakse kokku uute piiride ja sõjakahjutasude asjus, lühidalt: killud lendavad.

Minu küsimus on: mis, nimelt, võiks moodustada Rahvusvahelise PEN'i eraomanduse, mille nimel võiks kaubelda, läbirääkida, millest võiks kilde liüia? Minu teada on PEN'i ainuke varandus ta põhikiri, mis ühteaegu on ka ainuke kindel kivi ta jalge all ning

N. Liidu Kirjanike Liit — totalitaarse valitsuse tööriist

Eesti ja Läti Klubi likvideerimine oleks ühteaegu ka kahe nimetet Balti riigi vabalt areneva kirjanduse eitamine rahvusvahelisel areenil, sest nii vaba Eesti kui vaba Läti ei asu kahjuks oma geograafilises, Nõukogude Vene totalitaarse rezhiimi poolt alistet kodus,

vaid vabas maailmas, kus Rahvusvaheline PEN on üks ta kodusid. Pealegi on mõlemad aktiivsed ja üpris vanad klubid; nii võib Eesti PEN saabuval aastal pühitseda oma poolesajandilist juubelit.

Pole saladus, et Nõukogude Kirjanike Liit on oma totalitaarse valitsuse otseseid tööriistu, kes pole kaitsnud ega saagi kaitsta ühtegi oma individuaalselt mõtlevat, iseseisva intellektiga liiget, vaid on nad eranditult oma hulgast välja heitnud ning nad seega nii vaimselt kui füüsiliselt kodutuiks kuulutanud. Püüda seesugust organit saada Rahvusvahelisse PEN'i, oleks löök näkku ka neile, omaenda ja oma lähedaste eludega riskivaile, tõeliselt julgeile ning vabadele kirjanikele Nõukogude Liidus, kellede huvisid peaksime hoopis täie innu ja väega kaitsma.

Lühidalt: igasugune „ukse lahtihoidmine", kauplemisteks, läbirääkimisteks Nõukogude Liiduga või mõne teise totalitaarse organiga või rezhiimiga on mõttetu,

sest uks PEN'i on olnud lahti kõikidele algusest saati ja on seda ka praegu — neile, kes aktsepteerivad ta apoliitilist, loominguvabadust kaitsevat põhikirja. Oleksin südamest rõõmus, kui lugupeetud kolleegid pühendaksid nii sellele kui ka eelnevaile seisukohtadele paar tõsiselt järelemõtlevat minutit.

Reaktsioon sõnavõtule oli üllatavalt meeldiv ja spontaanne, nii istungil kui ka hiljem koosviibimistel. Küllap aitasid selleks kaasa Prantsuse Klubi presidendi, G. Clancier'i ja sekretäri D. Stolypin'i kindlameelsed sõnavõtud ning 10. dets. arreteeritu N. Liidu kirjaniku, K. Vladimovi välismaale smuggeldatud kiri, mille nad kongressi pikku jõudsid delegaatidele teatavaks teha ja milles Vladimov muu hulgas lausub: „... ma välistan teid oma elust... nõile vähestele, tõeliselt andekaile kirjanikele, kes on ikka veel teiega (s.t. Nõuk. Kirjanike Liiduga) saadan aga oma vabanduse. Ent juba homme küllap mõistavad nad, et igaühele meist lüüakse seal kord hingekella ja me väärime ka seda. Igaüks meist on olnud pealekaebajaks oma kolleegile, kuimitte otseselt, siis oma vaikimisega, oma nimega, millega oleme toetanud valitsevat võimu."

Julm rezhiim Vietnamis

Lisaks esines ka veel, Prantsuse Klubi liikmena, vietnamlanna Minh Du'c Hi Hoai Trinh pika seletusega seal kehtivast julmast olukorrast kommunistliku rezhiimi all; saabus ka telegramm Arthur Millerilt, milles ta palus mõelda kirjanike olukorrale totalitaarses Tshehhoslovakkias;

üle selle kirjutas hea hulk delegaate alla Prantsuse Klubi poolt Leonid Brezhnevile saadet protestitelegrammile Vladimovi arreteerimise puhul;

protesti telegramme saatis kongress veel riigipeadele Argentiinas, Vietnamis ja ka L.-Aafrika kohtuministrile, nõudes kirjanike tagakiusamise lõpetamist ja vangistatute vabastamist; aukülalisteks in absentia valiti vanglasviibivad kirjanikud, indoneeslane Ananta Toer ja ukrainlane Guely Sneguireff. Uute klubidena võeti vastu Hispaania, Venetsueela ja Liechtenstein.

Kokkuvõttes — valitsema jäi humaanne, ent üpris habras tasakaal, mis uue proovitule peab läbi tegema järgneval, mai lõpul Stokholmis peetaval kongressil, kus arutusele tuleb PEN'i põhikirja muutmise eelnõu, milles üks eriti oluline punkt näeb ette, et igal klubil oleks üks hääl. Klubid aga ei esinda maid kui poliitilisi ühikuid, vaid erinevate keeltega kirjanduslik-kultuurilisi gruppe, milliseid ühe valitsuse all võib olla mitu. Totalitaarse võimu puhul kohtame seesugusel juhul lausa hundiauku; ilmekaks näiteks hetkel on PEN'iga liitunud Jugoslaavia, kus eksisteerib neli eri klubi, mis eksekutiivis tagasid Jugoslaaviale ka neli häält.

Võõrad huvitavad kultuurid

Üsnagi huvitavaiks kujunesid kirjanduslikud istungid, kuna pooled ettekandeist tulid paigust ja kultuuridelt, milledest läänlasel vähe aimu, nagu Poluneesia ja Melaneesia erinevaist probleemest, Papua New Guinea algavast kirjanduslikust tegevusest etc., ent ka Austraalia pärismaalaste omast, millest ülevaatliku esseega esines pärismaalasest kirjanik Jack Davis, arutades oma rahvuse probleeme nagu nad esinevad rahvuskaalaste teostes kui ka nende eraelus.

Seltskondlikus osas kujunes meeldivaimaks ava-vastuvõtt originaalse arhitektuuriga„ Sydney ooperimaja terrassil hämmastavalt kauneis sadamavetes.

Meeldivaks üllatuseks seal oli ka tutvumine Iris Willems Marciniga, kes tillukesena lahkus Eestist, ent ep olnud pikkade aastakümnete kestel unustanud ei eesti keelt ega meeltki; (mittekohaliku) pressi esindajana hoidus ta pidevalt ka eksekutiiv istungeil eestlaste lähedusse ega jätnud avaldamata oma rahvuslikku päritolu ka usutlusil president Llosaga ja sekretär Elstobiga.

Vastuvõttude ühetaolisele palgele Riiginõukogu, valitsuse ja Sydney Raekoja ruumes tuli vaheldus õhtu New South Wales'i Riigiraamatukogus, kuhu oli üles seatud ülimalt huvitav näitus haruldastest köidetest, trükistest, piltidest Aasia kohta — enamasti läbi eurooplase silma vaadatuna ja kuhu oli ka veel paigutatud Kongressi ametlike delegaatide teosed, kaks autori kohta — eestlaste omad pealegi vitriinis lausa saali keskel.

Ajakijaduse müstiline vaikimine

Müstilise seigana ent tuli kongressi peagu täielik surnuksvaikimine kohaliku ajakirjanduse poolt! Ülbe samm, millega nad vaevalt midagi võidavad — nii oma kaasmaalaste kui ka maailma silmis. Paar erandit siiski oli: „The Bulletin" (nädala ajakiri) tõi artikli Vladimovist ja Prantsuse esindajaist, ning üks ajaleht avaldas teise, leedulasest dissidendi, kirjanik-lingvist Thomas Venclova kohta; kommunistlik võim püüdis tomast kui tülikast. Helsingi kokkulepete rakendamist jälgiva grupi asutajast liikmest saada lahti seega, et lubas tal võtta vastu koha Kalifornia Ülikooli juures, kust ta edasi siirdus Berkeleysse; päev peale ühe grupi-liikme arreteerimist augustis, võeti juba järgmisel päeval ka temalt Nõuk. Leedu kodaniku-õigused; kodumaile jäid tal naine ja 4 a. tütar.

Allakirjutanul oli ka isiklikult võimalus pikemaks vestluseks julge dissidendiga.

Ladusalt laabuvaks, üldiseks lõpp-punktiks oli bankett reedel, 16. dets. Sydney ajaloolise linnaosa, The Rocks, (kuhu saabusid esimesed väljasaadet sunnitööliste laevad) restoranis, millele lisandusid veel hommikused väljasõidud lähemale ja kaugemale ümbrusse nii reedel kui laupäevalgi.

ASTA WILLMANN

Stokholmis toimus äsja Eesti Kultuuri Koondise kirjandusõhtu, mis oli pühendatud kuue kirjaniku — Pedro Krusteni, Leida Kibuvitsa, Ivar Ivask'i, Jyri Kork'i, Arvi Kork'i ja Elin Toona juubelitele. Pildil kirjandusõhtust osa võtvad kirjanikud ja tegelased. Istuvad vasakult: Ilona Laamann. Karin Saarsen, Helga Nõu, Anne-Mari Horm-Asker. Seisavad vasakult: Enn Nõu, Ilmar Jaks, Harri Kiisk, Leonid Laid, Elmar Pettai, Kalju Lepik, Raimond Kolk ja Arvo Mägi.

Foto: M. Lepper

Kaks päikesepäeva Kotkajärvel

Lembitu Malev lumelaagris

Nädalalõpul 14./15. jaanuaril toimus Kotkajärvel skautüksus Lembitu Maleva lumelaager LLL 1/78, millest võttis osa 54 üksuse liiget. Lumelaagris toimus suusavõistlus, märgisõit, suusatreening ja lumemängud. Piduliku sündmusena toimus lumelaagris dr. Jaan Roosi poolt rajatud suusaradade-süsteemi avamine, millest üks on valgustatud öösõidu rada. Lumelaagris kasutati esmakordselt Rootsis toodetud „lumetõuku" — motoriseeritud rajamasinat, millega sõideti lahti pool olemasolevast süsteemist. „Tõuk", mis koosneb kolmest erimasinast, tegi oma töö hästi.

Lumelaagrid on üks oluline osa skautüksus Lembitu Maleva tegevuskavas ja igal talvel peetakse kaks lumelaagrit. Esimene neist jaanuaris toimub enamasti paraja pakasega. Seekordses lumelaagris mängis temperatuur 20 ja 30 Celsiuskraadi vahel, valitses särav päikesepaiste eeskujuliku suusalumega.

Laagri juht dr. Jaan Roos, Lembitu Maleva spjordijuht, oli Kotkajärvel juba pimedikus radasid avamas. Laagripere jõudis Clearwateri järvele varavalges, kust koos varustusega suusatati Kotkajärvele, heisati laagrilipp, kinnitati keha tuliste vorstide ja joogiga ning rutati radadele suusatama.

Suusatreening ja -sõit radadel käis kuni videvikuni, lipu langetamiseni ja õhtusöögini.

Uus suusa- ja murdmaa-radade süsteem Kotkajärvel, mille kallal dr. Jaan Roos on töötanud paar aastat, on kutsuv ja meelitav ning leiab tulevikus ka jalutajate poolt kindlasti kasutamist. Kokku on radade pikkus 25 km. Rajad on märgitud ja erineva pikkuse ning maastikulise raskusega. Nii on igaühel võimalik valida oma võimetele, ajale ja huvidele vastavat. Kotkajärve radade süsteem on dr. Jaan Roosi ja Lembitu Maleva üks Noorte Aasta projekte.

Pärast rikkalikku õhtusööki kohvikus — „leivaemaks" Hilja Jukkum, abilisteks Eda Loo ja Mai Kindlam, „pannkoogipagariks" skaudi-isa Sõmermaa — kogunes laagrivägi uuesti, seekord valgustatud öisele „Uhuu" rajale, kus toimus radade-süsteemi avatseremonii. Lembitu Maleva juht Harold Kivi tegi piduliku sissejuhatuse ja ütles tänusõnu „rajapapa" Jaanile, kes siis süsteemi avas õhulindi lõikamisega.

Laagrikava jatkus peamajas, kus Viktor Vessmanni juhtimisel iga laagrist osavõtja valmistas omale ise laagrimärgiks tillukese öökulli — äsja toimunud avatseremonii meenutaja. Hea töö eest jagati viirtsitatud kuuma jooki ja Ellen Kütti tervitust, sooja saia, Asko ja Toomaga laagrisse toodud.

Jämesääre tehtud laagrilaulu õpetas Harold Kivi ja kui see selgeks sai, siis lauldi see Jämesäärele mälestuseks helilindile. Hoogsat koldeõhtut juhatas Jaak Järve.

Pühapäev algas jälle pakase ja päikesega. Toimusid Lembitu Maleva suusavõistlused ja suusamärgisõidud 2,5 km „Honk" rajal. Ain Allas ja Toomas Kütti viimistlesid samal ajal oma projekti: suusaheberti, takistussõidu raja, mis pärast võistlusi kujunes huvitavaks ja põnevaks spordimänguks. Takistusrajast saab pärast edasist viimistlemist ühe püsiva suusaharrastuse Kotkajärvele.

Pühapäeva lõunasöögiks oli „roast beef" aedviljaga ja kell 14.00 langetati laagrilipp. Uus rajamasin, Rootsis valmistatud „Larven" (tõuk) on tegelikult väike, kuid tugevajõuline mootorsaan, millel sõitja istub suusad jalas. Saani juhtimine toimub jalas olevate suuskadega. Saani taha saab kinnitada kaks masinat: rajahöövli, mis lõikab konarlused ning täidab lohud ja rajapanija, mis kohendab ja pakib lume ning lõikab sisse kaks suusajälge.

Lumetõuk on vajalik masin uute radade lahtisõitmiseks ja vanade radade üleskohendamiseks.

SUUSAVÕISTLUSE TULEMUSED LUMELAAGRIS

10—13 a. 2,5 km: 1. Toomas Palo — 15.32, 2. Robert Sermat — 16. 04, 3. Ott Naelapea — 16.29, 4. Erik Tallmeister — 18.15. 5. Erik Konze — 18.17, 6. Toomas Kolli — 18.47 ja 7. Urmas Kori — 25.45. 1—3 said kuldmärgid, 4—6 hõbemärgid.

14—16 a. 5 km: 1. Allan Mägi — 26.06, 2. Michael Sadul — 27.49, 3. Richard Laanvere — 30.46 ja 4. Peeter Jeeger — 36.00. Esimesed kolm said pronksmärgi.

17—34 a. mehed 10 km: 1. Toomas Sepp — 51.57, 2. Mart Põldma — 58.23, 3. Jaak Järve — 1,17.06 ja 4. Steve Pukonen — 1.21.24. Esimene saavutas hõbe-, teine pronksmärgi.

35—49 mehed 10 km: 1. Olev Kindlam — 1.08.09 — pronksmärk.

50 ja üle mehed 10 km: 1. Ülo Vastopä — 58.50 (kuld), 2. Valden Sadul — 1,00.07 (kuld), 3. Endel Leis — 1,07.12 (hõbe), 4. Andres Tork — 1,16.55 (pronks)).

70 ja üle mehed 10 km: 1. Kalle Tamm — lõpetas, kuid aega ei võetud — kell jäi seisma.

TAKISTUSSÕIT SUUSAHEBERTI RAJAL:

Noorte klass: 1. Allan Mägi — 6.06.1, 2. Peeter Jeeger — 6.53,3 ja 3. Michael Sadul — 7.32.1.

Vanemate klass: 1. Alar Allas — 5.40.1, 2. Indrek Kanne — 5.45.6 ja 3. Thomas Pede — 6.01.8.

Hiidlaste sõprus mulkide ja võrulastega

Nüüd, kus Hiidlaste Selts seisab uue peakoosoleku lävel, võime heita pilgu tagasi möödunud tegevusaastale ja teha kokkuvõtteid möödunust. Kui 1976. aasta oli Hiidlaste Seltsi ajaloos üks tegevusrikkamaid, siis majanduslikult oli see siiski ebaõnnestunud. Seevastu tõi möödunud aasta väiksema tegevusega majanduliku stabiilsuse seltsile tagasi.

Tagasivaates möödunud aastale, näeme, et ka seal tuli seltsil maadelda mitmete raskustega vastu võtta tagasilööke ning koguni mitu surmajuhtumit liikmeskonnas. Kuid traditsiooniline tegevus viidi siiski kavakohaselt läbi: värvati leerilastest noori hiidlasi, peeti jaanipäeva Hiiukülas, anti välja „Hiiu" nr. 4 ja 5, ning pseti Nigulapäeva pidu Mardipäevapeo asemel. Viimane üritus algas küll raskuste ja tagasilöökidega, kuid viidi siiski hästi läbi ja oli majanduslikult õnnestunud.

Nigulapäeva pidu oli hiidlastele n.ö. jõulu ooteaja sissejuhatuseks, sest sai ju püha Nigulast legendides Santa Klaus — jõuluvana! Teretulemast ütles nagu alati seltsi esimees Wahtras. Teadustajana toimis Edgar Liik. Külalistena oli palutud peost osa võtma Võrulaste Koondise ja vastselt loodud Mulkide Seltsi ning muidugi Saarlaste Ühingu esindajad. Võrulaste nimel tervitas peolisi siidamlike sõnadega esimees August Raag. Mulkide Seltsi esimees ei saanud peost osa võtta ja teda asendas tervitajana Johannes Vihma. Viimaseks tervitajaks oli kui „oma inimene" Saarlaste Ühingu esimees Ärni Käärid. Peo kavalises osas esines jällegi Norheimide pere: pisike Linda esitas tantsupalasid ja Tamara laulis Tiina klaverisaatel Paul Tammeveski loomingust nii tuntud kui ka vähemtuntud palasid. Kõik esitused said oma teenitud sooja vastuvõtu. Ülevas peotujus tantsulugude vaheajal müüdi kiiresti läbi tulus loterii, mille oli korraldanud kadunud seltsi abiesimees Alfred Kääramees.

Seltsi juhatus kasutab käesolevat juhust, et tänada kõiki, kes andsid oma panuse ja aitasid kaasa peo õnnestumisele. Samuti ütleb kõigile jällenägemiseni seltsi peakoosolekul Eesti Majas 5. veebruaril kell 2 p.l.

„Tiina" tuleb Floridasse

Lõuna-Florida Eestlaste Koondise korraldusel esitatakse Hollywoodis 29. jaanuaril kell 6 õhtul Edmund Martini värvifilm „Tiina".

Etendus toimub tee 1-95 ja Hollywood Blvd nurgal asuva St. Johni kiriku kõrval-saalis. Filmil, mis võitis auhinna rahvusvahelisel filmi- ja TV-festivalil, on nüüd ka ingliskeelsed selgitavad tekstid. On kuulda, et mitmed rahvuskaaslased kavatsevad etendusele kaasa tuua karoma ameerika sõpru. See on tõesti hea võimalus Eesti tutvustamiseks.

Pärast filmi etendust on Koondise naisringi poolt korraldatud kohvilaud.

Rootsis tähistas 70-a. siinnipäeva veterinaararst Valter Kraner. Omandanud keskhariduse Tartus, lõpetas ta Tartu Ülikooli 1936 loomaarstina. Rootsis tegutses ta veiste kunstliku seemenduse alal. Eestis oli ta Orissaare jsk. loomaarst, siis Saaremaa maa-arst ja Kuressaare linna lihajärelevaatuse vet. arst.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

ADO PARK, LL.B.
HETHERINGTON, FALLIS
&
PARK
Advokaadid-notarid
365 Bay St., Suite 401. EM. 3-4451
Õhtuti HI. 7-2017 või 929-3425

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
55 University Ave., Ste. 600
Toronto, Ont. M5J 2H7
Tel. 862-7115

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Neljapäeval, 19. jaanuaril 1978 — Thursday, January 19, 1978

KIREV MAAILM

KAIRO — 30 N. Vene transportlennukit viisid relvi Etioopiasse, teatas üks Kairo ajaleht. Lennukid olid teinud vahemaandumisi kolmes riigis õli võtmiseks, kusjuures oli öeldud, et laadungiks on mittesõjaline kaup. USA-l oli teada relvavedamine ning Washingtonist oli vastavate riikide valitsustele teatatud, et venelased on nendele esitanud valeandmeid.

NEW YORK — 5000 nõudmist on seni esitatud linna vastu elektrivoolu katkemise pärast juulis. Peamiselt on nõudjateks äriomanikud, kellede ärisid pimeduse ajal rüüstati. 19.000 Con Edisoni kundet on esitanud elektrikompaniile nõudmisi peamiselt toidutagavarade riknemise pärast.

LIECHTENSTEIN — Töötatööliste probleem on Liechtensteinis suurel määral paranenud, teatas sealne riiklik tööbüroo. 1976. a. oli töötatöölisi 58, nüüd aga ainult 17. Tööministeeriumi pingutustega suudeti äsja luua 12 uut töökohta.

NEW YORK — Keegi enesetapja Havailt tahtis end surmata allahüppamisega Empire State Buildingi otsast. Ta hüppas alla 86. korruselt, kuid mingi võimas tuuleiil surus ta vastu hoonet ning enesetapja maandus 85. korruse aknasimsil, kust ta pärast üllatusest toibumist akna lahti kiskus ja ühte büroohoonesse sisse läks.

SAN DIEGO — Rahvusvaheline Tütarlaste Vaatajate ühing (International Society of Girlwatchers) nimetas filmitähe Sophia Loreni maailma enam vaatamisväärseks naiseks. Teiseks tuli samaväärsuse vastase õiguste muutmise advokaat Phyllis Schafly, kolmandaks Bernadette Peters, näitleja seerias „All Fair".

NEW YORK — Keegi „fakiir", nimega Master Chi heitis pikali 6 tolli pikkuse naeltega varustatud lauale 2. ave ja 12. tän. nurgal, laskis siis tugeva laua panna üle rinna ning palus üht politseinikku, et buss sõidaks lauda mööda temast üle. Politseinik keeldus. Siis palus „fakiir", et mõni takso sõidaks temast üle. Ka seda soovi ei täidetud. „Fakiir" pidi töötama kuskil tsirkuses.

Hamiltoni tütarlaste koor „Helletajad" esinesid suure menuga Torontos möödunud pühapäeval toimunud Toronto Eesti Meeskoori pop-kontserdil. Pildil „Helletajad", nende rivi ees koorijuht O. Kopvillem ja pianist Eva Rammo.

Foto: J. Kreilis

Kuhu kadus Eesti lipp?

Eesti Liit Kanadas saatis protestikirja Ontario kultuuriministeeriumile

Ontario Kultuuriministeerium on välja pannud paljudesse avalikesse kohtadesse üle provintsi suure plakati Kanada lipuga, mille äärtel on mitmesuguste riikide lipud, kust Ontario elanikud on pärit. Nende lippude hulgast puuduvad Balti riikide lipud.

Eesti Liit Kanadas juhatus saatis möödunud nädalal Ontario kultuuriministrile Robert Welchile tugevasõnalise protestikirja Eesti lipu puudumise pärast. Kirjas nimetati, et eesti rahvusgrupp on alati heatahtlikult suhtunud Kanada ja Ontario ellu ja

omapoolselt kaasa aidanud mitmesuguste üldürituste teostamisele.

Eesti ja teised Balti riigid on ka ametlikult tunnustatud Kanada valitsuse poolt de jure ning neil riikidel on Torontos konsulid.

Kirjas märgitakse,

et eestlased ja eesti organisatsioonid on meie lipu puudumisest Kanada mosaiigis solvunud

ning paluvad kultuuriministeeriumi vastavad sammud astuda vea parandamiseks.

Miks Balti riikide küsimust ei tõsteta üles LRO-s

Ühendriikide välisministeeriumi kiri Balti vabadusvõitluse organisatsioonile

WASHINGTON — Washingtonis tegutsev Balti riikide vabadusvõtluse organisatsioon Joint Baltic American National Committee saatis mõni aeg tagasi Ühendriikide president Carterile kirja, milles sooviti teada Ühendriikide seisukohta Balti riikide küsimuse üles tõstmiseks Liitunud Rahvaste Organisatsioonis.

Nüüd saabus sellele kirjale vastus Ühendriikide välisministeeriumi N. Liidu küsimuste osakonnast. Vastuses mainiti, et Ühendriigid pole kunagi tunnustanud Balti riikide vägivaldset liitmist N. Liiduga

ning on pidevalt tunnistanud Balti riikide diplomaatilisi esindusi Ühendriikides.

Lisaks sellele toetab Ühendriikide valitsus balti rahvaste raadiosaateid kodumaale, hoides sellega alal sidemed balti rahvastega.

Kuid lõpuks mainitakse kirjas, mis kannab Mahlon Hendersoni allkirja, et Balti riikide küsimuse Liitunud Rahvaste Organisatsiooni viimine ei ole praktiline.

Kirjas kinnitatakse, et suurem osa Liitunud Rahvaste Organisatsiooni liikmeid ei jaga Ühendriikide vaateid Balti riikide staatuse suhtes

ning selle küsimuse esile tõstmine võib hääletamisel tagajärjeks anda loodetust vastupidise tulemuse, mis ei ole Ühendriikide ega Balti riikide huvides.

Advokaadid terroristide abistajad

Baader-Meinhof gängi saladused lahenenud

STUTTGART — Lääne-Saksamaa peaprokorör kinnitab, et vastavate uurimuste põhjal toimetasid enesetapu sooritanud Baader-Meinhofi gängi liikmetele Andreas Baader'ile ja Jan Carl Raspe'le revolvrid nende vangikongidesse terroristide advokaadid, kes nüüd on arreteeritud ja ootavad kohtuprotsessi.

Peaprokorör Kurt Rebmann mainis, et vastava uurimiskomitee andmetel viisid revolvrid salaja terroristidele nende advokaadid Arndt Müller ja Armin Newerla. Mõlemad advokaadid töötasid tuntud pahempoolse advokaadi Klaus Croissant'i büroos, **kelle vastu samuti on tõstetud süüdistus terroristide abistamises ja kes põgenes Prantsusmaale.**

Rebmann kinnitab, et revolvrid olid peidetud juriidiliste dokumentide vahele, kus paberisse olid revolvritele lõigatud vastavad pesad. Politseivõimud arvavad, et 35-aastane advokaat Müller oli Baader-Meinhof gängi tähtsamaks kulleriks. Ta külastas vangis viibivaid terroriste ajavahemikus 1975. aasta märtsist kuni 1977. juulini 584 korda.

Politseivõimud väidavad, et ka advokaat Newerla oli aktiivne Baader-Meinhofi punaarmee liige, kuna tema autost leiti selle koha skits, kus küüditati Lääne-Saksamaa tööstur Hanns-Martin Schleyer.

MÜÜA

KASEKÄSNU

(tarvitatakse vähjahaiguste vastu)

„Andy" 34 36th Str. Toronto, Ont. M8W 3K9 — Tel. (416) 259-6892

Toetust vangistatud vabadusvõitlejatele ja nende perekondadele

Eestlaste Kesknõukogu Kanadas juhatuse koosolekul möödunud nädalal võeti vastu EKN väliskomisjoni poolt esitatud ettepanekud okupeeritud kodumaal vangistatud eesti vabadusvõitlejate ja nende perekondade abistamise organiseerimiseks. Moraalse ja majandusliku abistamistegevuse läbiviimiseks otsustati EKN juures luua sellekohane eritoimkond ja abistamistegevuse majandamiseks luua erifond. Eestis vangistatud vabadusvõitlejate abistamise toimkond kinnitati koosseisus: A. Nõmmik, E. Altosaar ja Henny Aruja.

Vangistatud eesti vabadusvõitlejate ja nende perekondade toetamiseks korraldatakse kõigepealt lähema informatsiooni kogumine okupeeritud kodumaal olnud vangistamiste ja vangistatute perekondade olukorra kohta. Kanadas levitatakse Rootsi Eestlaste Esinduse välis- ja kodumaa küsimuste komisjoni poolt koostatud juhendit abistamistegevuse läbiviimiseks. Abistamistegevuse majandusliku külje kindlustamiseks on eesmärgiks erikorjanduse kaudu koguda sellekohasesse fondi vähemalt 4000 dollarit. Pakkide saatmise asjas Kanadast lepitakse kokku REE välis- ja kodumaa küsimuste komisjoniga. Vangistatutele ja nende perekondadele moraalse toe andmiseks soovitatakse neile kirjade kirjutamist.

Noorte Nõupäevad Hamiltonis

Laupäeval, 28. jaanuaril ja pühapäeval, 29. jaanuaril Hamiltonis Town Manor hotellis toimuvate Lõuna-Ontario Eesti Noorte Nõupäevade kava on nüüd üksikasjaliselt selgunud ja päevad tõotavad kujuneda väga tihedaiks ja tegevusrohkeiks. Päevade avamine toimub laupäeval kell 11 hommikul ning sellele järgnevad kohe etteanded. Esimeseks loenguks on „Meie ühiskondlikud probleemid ja Eesti Liit Kanadas plaanid nende lahendamiseks". Esinevad Vello Hubel, Helge Kurm ja Heli Kopti. Järgneb teine loeng Montreali noorte grupilt, kelle koosseisu kuuluvad Jaan Raudsepp, Helle Vaus ja Meeme Sultson. Pärast lõunavaheaega järgneb Merike Kogeri ettekanne „Hamiltoni eesti noorte kogemused seltskondliku tegevuse juhtimisel" ning kohe pärast seda diskussioon meie rahvuslike programmide üle. Õhtul on ette nähtud seltskondlik koosviibimine ja pidulik õhtusöök, kus kõnelejaks on Ignas Tõrmaküla, kes räägib teemal „Noorte ja vanade koostöö". Pärast toimub pidu Eesti Seltsi esinaise Tiiu Pallopi korraldusel.

Pühapäeval algusega kell 10 selgitab Lembitu Ristsoo Võidupüha ja killamängude tagapõhja ning Toomas Metsala annab ülevaate võimalikest rahvamängudest killamängudel, mida koosolejatel on võimalik praktiliselt läbi teha. Nõupäevad lõppevad kell 12 päeval Eesti Liit Kanadas esimehe R. Kreemi sõnavõtuga.

Levesque ei ole valmis kompromissidele

LONDON — Quebeci peaminister Rene Levesque mainis inglise televisiooni saatejaamale BBC-le antud intervjuus, et ta ei aktsepteeri Quebeci Kanadast eraldamiseks korraldatud rahvahääletusel eitavat vastust ning uued rahvahääletused võivad anda teistsuguse tulemuse. Ta ütles, et vanemad generatsioonid kaovad ja uued tulevad peale ning evolutsiooni ei ole võimalik pidurdada. Levesque kinnitas, et teda ei häiri Sun Life suure kindlustusseltsi lahkumine Montrealist ning Quebeci valitsus ei kavatse muuta oma keelte seadust. Kui peaministrilt küsiti, miks ta ei korralda rahvahääletust Quebeci lahkulöömiseks praegu, et lõpetada segast olukorda, siis vastas ta, et kogu probleem vajab üksikasjalist läbiarutamist ja see võtab aega.

Vancouveri „Kalevala" Eesti Liit Kanadas liikmeks

Vancouveri eesti noorte teater „Kalevala" peakoosolekul otsustati astuda üksmeelselt Eesti Liit Kanadas liikmeksorganisatsiooniks, teatati möödunud nädalal telefoniteel Torontosse. „Kalevala" liikmeskonnas on palju aktiivseid noori ja nad soovivad ka osa võtta suvel ELK II ühiskondlikust seminarist Trenti ülikoolis, Peterborough's.

Moskva hädas olümpiaga

Ehituste rajamiseks puuduvad materjalid

MOSKVA — Moskvas on olümpiaehituste püstitamisega tekkinud suuri raskusi ja viivitusi ning isegi partei häälekandja „Pravda" on sunnitud küsimuse kohta kritiseerivalt sõna võtma. Takistused on tingitud peamiselt organisatoorsetest põhjustest, millised omaks võtab ka Moskva olümpia-arhitekt Anatoli Dubowski.

Eriti suureks probleemiks on suur viivitamine ehitusmaterjalide kohalesaatmisega, mis tekitab ootamatuid töötakistusi. Ühtlasi on selgunud, et olümpiaehituste rajajate ja Moskva teiste uute hoonete ehitajate

vahel on tekkinud omavahel võistlus, kus üks püüab teist materjalide hankimisel ja paremate tööliste palkamisel üle trumbata.

Praeguste tundemärkide järele on kõige suuremad probleemid olümpiakülaks ettenähtud suurte korterimajadega, millede ehitamisega pole veel alustatud ning need tahetakse püstitada alles kõige viimases järjekorras.

Raskusi on ka Moskva tänavate võrgu laiendamisega ja lennuväljade suurendamisega,

mis on kapitaalsed tööd ning nõuavad suurt organisatsiooni ja häid eksperte, keda N. Liidul välja pole panna.

Kambodzha valmistub pealetungile

BANGKOK — Tai vaatlejad mainivad, et võitlused Kambodzha ja Vietnami vägede vahel kanduvad Kambodzha lõunapiirile, kus kambodzha üksused on haaranud enda kätte initsiatiivi. Mõningate andmete kohaselt on Kambodzha sõjajõud tunginud 80 kilomeetrit lõuna poole Phnom Penh'i üle piiri Vietnami aladele.

Oodatakse pealetungi vene relvadega

NAIROBI — Somaalia valitsus on informeerinud Ühendriike ja nelja Lääne-Euroopa riiki, et Etioopia (end. Abessiinia) kavandab N. Liidu uute relvasaadetiste abil suuremat pealetungi Somaaliale. Somaalia president Mohammed Siad Barre kutsus enda juurde Ühendriikide, Briti, Lääne-Saksamaa, Prantsusmaa ja Itaalia saadikud ning mainis, et olukord võib kujuneda väga ohtlikuks kui läänеriigid ei anna Somaaliale relvaabi. Mõningate andmete kohaselt ei ole Addis Abebasse saabunud mitte ainult Kuuba kaitseministed Raoul Castro vaid ka N. Liidu kaitseminister.

Woldemar Jaaku 70

Londonis, Ont. tähistas hiljuti oma 70. juubeli-sünnipäeva tuntud kaasmaalane Woldemar Jaaku. Juubilar on sündinud 2. jaanuaril 1908. a. Viljandis, kus sai ka oma alg- ja keskhariduse. Ta õppis Tartu ülikooli õigusteaduskonnas, mille lõpetas 1933. aastal. Akadeemiliselt kuulub juubilar korp! Fraternitas Liviensise perre.

Saabudes aastal 1949 Londoni oli W. Jaaku üks Londoni Eesti Seltsi asutajaid ja esimene esimees. Oma rahulikkusega ja otsekohesusega oli ta eeskujuks teistele ning kogus seltsi ümber peagu kõik Londonis elavad kaasmaalased. Perekond Jaakude kodu oli alati avatud kaasmaalastele, kes siia linna jõudsid oma uut elu alustama. Siit kodust said alguse mitmed üritused, mis viisid eestlaste nimed kohaliku Kanada ajalehe veergudele. Töötas neljateistkümne-paariline rahvatantsurühm ja laulis segakoor rohkem kui neljakümne-liikmelises koosseisus, esinedes tihti kanadalastele.

Juubilar oli ka üks esimesi, kes Londonis hakkas hoolitsema eestikeelsete jumalateenistuste korraldamise eest. Kirikuelu on talle praegugi südamelähedane, olles Eesti Ev. Luteriusu Pauluse koguduse esimeheks.

Ilma vastava volituseta leian oma kohustuseks Sind, armas juubilar, ja Sinu abikaasat Elfit tänada selle piiritu ja südamliku vastuvõtu eest, mida teie osutasite kaasmaalastele, kes Kanadasse asumise algaastail siia linna jõudsid. Jatkugu Sul veel kauaks ilusaid aastaid, kus vanusepuhkusel olles saad aega oma huvide viljelemiseks rakendada! Selleks palju tervist, õnne ja jõudu!

V.L.

Inflatsioon 9,5 protsenti aastas

OTTAWA — Toiduainete hindade tõus on mõjutanud tunduvalt Kanada inflatsiooni spiraali ning statistikabüroo andmetel oli inflatsiooni tõus möödunud aastal 9,5 protsenti. Statistikabüroo teadaanne on tõsiseks tagasilöögiks Kanada antiinflatsiooni programmile, mille alusel inflatsiooni kasv möödunud aastal oli kalkuleeritud 6 protsendile.

Kanada finantsminister Chretien märkis Torontos antud intervjuus, et ta ei poolda maksude alandamist majanduselu tiivustamiseks, mida nõuavad opositsiooniparteid. Kanada Conference Board, kes ennustab majanduslikul alal tuleviku väljavaateid, on arvamisel ,et töötute hulk käesoleval aastal paisub Kanadas veelgi suuremaks kui see oli möödunud aastal. Kalkuleeritakse, et töötute protsent käesoleval aastal on keskmiselt 8.4 protsenti kuna möödunud aastal oli see 8,1 protsenti tööliste koguarvust.

Nalja

Kohtuvad kaks sõpra pärast pikemat ajavahemikku.

„Kas su naine on ikka oma veetleva figuuri säilitanud?" päris üks.

„Ja kuidas veel! Ta on selle kahekordistanud."

VABA EESTLANE

TOIMETUS JA TALITUS
avatud esmaspäevast reedeni kella 9—4-ni.

Telefonid: toimetus 364-7521
talitus 364-7675

Toimetajad kodus väljaspool tööaega:
Karl Arro 766-2057
Hannes Oja 481-5316

Kuulutusi võetakse vastu: nädala esimesse ajalehte kuni esmasp. homm. kella 11-ni ja nädala teise ajalehte kuni kolmap. homm. kella 11-ni.

KUULUTAMINE VABA EESTLASES
on tasuv ajalehe laialdase leviku tõttu.

Kuulutuste hinnad:

üks toll ühel veerul	$3.25
esiküljel	$3.75
tagaküljel	$3.50

KUULUTUSI VÕTAVAD VASTU:

1. Vaba Eestlase talitus
135 Tecumseth Street
Telefon 364-7675
Postiaadress: Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont.
Talitus väljaspool tööaega: Helmi Liivandi 251-6495

2. Mrs. Leida Marley
149 Bishop Ave.
Willowdale, Ont.
Telefon: 223-0080

„Vaba Eestlases" ilmunud Tommy Tomsoni fotosid saab tellida talitusest või tel. 423-4558 ja 461-6916.